

Előterjesztés
Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2022. május 26-i ülésére

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Az előterjesztést készítette:

Gyurgyik Erzsébet
vezetői referens

Véleményezésre és tárgyalásra megkapta

Törvényességi ellenőrzésre megkapta:

Muhariné Mayer Piroska
aljegyző

dr. Balogh László sk.
jegyző

Előterjesztés
Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2022. május 26-i ülésére

Tárgy: Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának értékelése

Iktatószám: LMKOHFL/34-14/2022.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít.

Az értékelés megküldésre kerül a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatait, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző ellenőrzésének alkalmával tett megállapításokat
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjait (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számát az általuk elkövetett bűncselekmények számát, a bűnelkövetés okait,
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A Gyvt. 14. §-a alapján a gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelem sokrétűségét mutatja a beszámoló összeállításához felkért Intézmények száma, amelyek az alábbiak:

- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézménye
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
- Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Tagintézménye
- Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézménye
- Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal Felsőlajosi Kirendeltsége
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya
- Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs

Valamennyi Intézményvezetőnek, munkatársnak és jelzőrendszeri tagnak a 2021. évi munkájáért és a beszámoló elkészítéséért ezúton is köszönetet mondok. A beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem a T. Képviselő-testület a beszámoló megvitatására és elfogadására.

Határozat-tervezet

.../2022.(.....) ÖH

Az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának átfogó értékelése

Határozat

Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet 10. melléklete tartalmi követelményeinek megfelelő, és az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló – az előterjesztés mellékletét képező - átfogó értékelést elfogadja.

Felelős: Képviselő-testület

Határidő: 2022. május 26.

Felsőlajos, 2022. május 9.

Juhász Gyula sk.
polgármester

FELSŐLAJOS

**BESZÁMOLÓ FELSŐLAJOS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

**FELSŐLAJOS
2022.**

BESZÁMOLÓ A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYERMEKJÓLÉTI FELADATOKRÓL

Tartalomjegyzék

1. A	település	demográfiai mutatói.....	6
2. a)	Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások Felsőlajoson.....		7
2. b)	A Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok.....		10
2. c)	A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....		11
3. a.)	Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása: gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata.....		14
3. b)	A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatá beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról		46
3.c)	A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről.....		46
3.ca)	A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója.....		47
3. d.)	A Lajosmizsei Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőlajosi Tagintézmény beszámolója a 2021. évi gyermekvédelmi tevékenységéről.....		52
4.)	A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai.....		53
5.)	Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok.....		53
6.)	A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása: Beszámoló a Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizse Rendőrőrs gyermekjóléti tevékenységéről		53
7.)	A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).....		54

**A gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatok ellátásának átfogó értékelése**

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

**Lakosság száma és koreloszlása 2021. december 31-én
(Összehasonlító tábla a 2014.-2021. december 31-i adatokkal)**

Település	Településtípus	Lakosság (fő)	0-2 éves korúak	3-6 éves korúak	7-14 éves korúak	15-18 éves korúak	0-18 éves korúak
Felsőlajos (2021)	Község	944	26	32	62	37	157
Felsőlajos (2020)	Község	943	28	34	62	35	159
Felsőlajos (2019)	Község	949	23	29	68	39	159
Felsőlajos (2018)	Község	943	25	27	67	42	161
Felsőlajos (2017.)	Község	940	26	23	67	48	164
Felsőlajos (2016.)	Község	948	19	27	72	53	171
Felsőlajos (2015.)	Község	950	18	27	76	53	174
Felsőlajos (2014.)	Község	939	13	22	79	51	165

Forrás: Helyi Vizuál Regiszter személyi adat- és lakcím-nyilvántartási rendszer

Felsőlajos község lakosság száma az elmúlt évhez képest jelentős változást nem mutat. A 0-18 éves korosztály száma minimálisan csökkent az előző évhez képest. A 0-2 és a 3-6 éves korosztály száma szintén csekély mértékben csökkent. A táblázat adataiból látható, hogy 2017 óta növekedett a Felsőlajoson gyermeket vállalók száma. A táblázat adatai alapján megfigyelhető, viszont hogy a 7-14 éves és a 15-18 éves korosztály száma kis mértékben ugyan, de csökkenő tendenciát mutat a korábbi évek adataihoz képest.

2.a) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni szociális ellátások Felsőlajoson, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általános adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

*(Készítette: Friedrich Mária Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal
Felsőlajosi Kirendeltség)*

A pénzbeli, illetve természetbeni ellátásokat, valamint megállapításuk feltételeit a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) határozza meg.

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés g) és i) pontjai értelmében a települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, illetve megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben, valamint külön jogszabályban meghatározott kedvezmények igénybe vételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának elsődleges feltétele, hogy a gyermeket gondozó család egy főre eső jövedelme nem haladhatja meg a 38.475.-Ft-ot, egyedül álló szülő, illetve tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében a 41.325.-Ft-ot, továbbá a gyermeket gondozó család tagjai külön-külön ne rendelkezzenek a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj összegének húszszorosát (570.000.-Ft), együttvéve pedig hetvenszeresét (1.995.000.-Ft) meghaladó értékű hasznosítható vagyonnal.

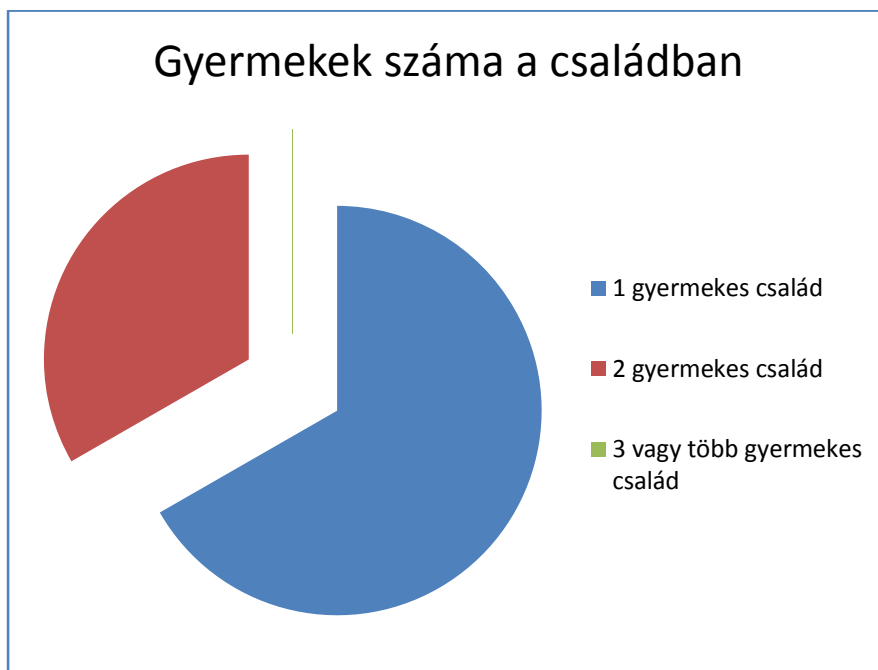
A veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény 96. § (3) bekezdésének és a veszélyhelyzettel összefüggő átmeneti szabályokról szóló 2021. évi XCIX. törvény hatálybalépésére tekintettel egyes törvények eltérő alkalmazásáról szóló 647/2021. (XI.30.) Korm. rendelet 8/A. § (2) bekezdésének értelmében, valamint a korábban hatályban volt a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet 9. §-a értelmében a 2020. november 4-e és a veszélyhelyzet megszűnését követő 30. nap között lejáró rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozat hatálya a veszélyhelyzet megszűnésének hónapját követő második hónap utolsó napjáig meghosszabbodik.

A fenti rendelkezések alapján 2021. évet 15 támogatásra jogosulttal nyitottuk, a veszélyhelyzettel összefüggő rendelkezések alapján megszüntetésre hivatalból nem került sor, 3 gyermek vonatkozásában kérelmezte a szülő a jogosultság megszüntetését adataikban bekövetkezett változásra hivatkozással. Az év végi záróadat 12 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultat mutat.

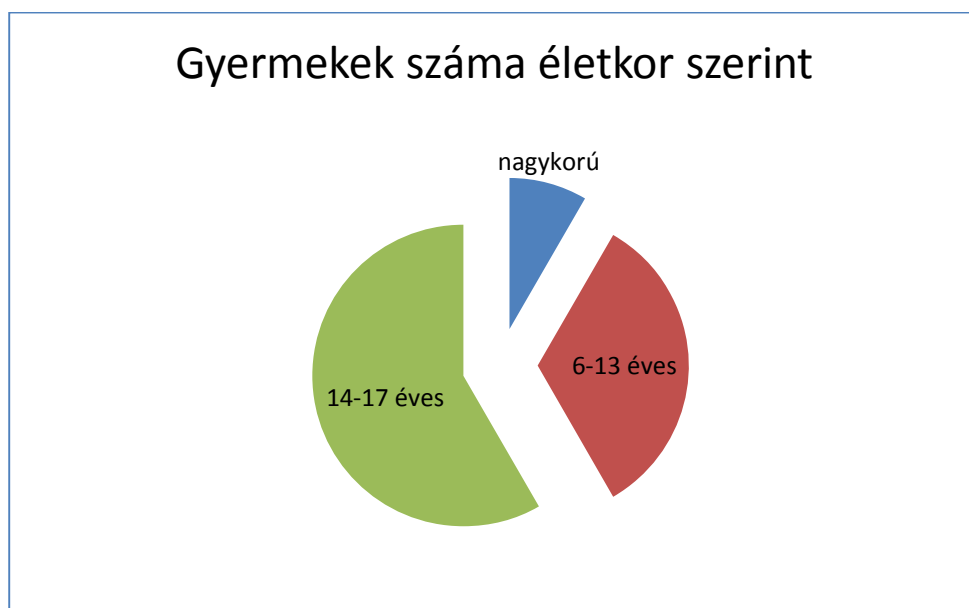
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására nem került sor.

A kérelmezőkre vonatkozó adatok alapján megállapítható, hogy a 12 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek 9 családban nevelkedik. A családokra jellemző, hogy a gyermeket egyedülálló szülő tartja el, a 9 érintett családból 7 esetben egyedülálló szülő neveli a gyermekeket.

A jogosult családok gyerekszám szerinti megoszlása alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok 66,7 %-a 1 gyermeket nevel, 33,3 %-a kétgyermekes család, míg nagycsalád nem nyújtott be kérelmet ellátás iránt.

A támogatásban részesülők legnagyobb részben a 6-13 éves, illetve a 14-17 év közötti korosztályból kerülnek ki, a gyermekek közül 2 fő tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos.

A gyermekek és ezzel együtt az őket nevelő családok anyagi helyzetének megítéléséhez az egy főre eső jövedelem szerinti megoszlás adhat információt. A rászorultság oka az alacsony jövedelem mellett a keresők számával is magyarázható. 2021. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek szám az egy főre jutó családi jövedelem szerint a jogosultság megállapításakor a következő táblázatban foglaltak szerint alakultak:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma az egy főre jutó családi jövedelem szerint a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó családi jövedelem				Összesen
	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének felét nem éri el	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének fele, illetve annál több, de az öregségi nyugdíj legkisebb összegét nem éri el	az öregségi nyugdíj legkisebb összegét eléri, de annak 135%-át nem haladja meg	az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át meghaladja, de annak 145%-át nem haladja meg	
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma	2	8	1	1	12

Forrás: saját összeállítás

A Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése határozza meg a hátrányos helyzetű gyermek fogalmát: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése alapján halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2021-ben Felsőlajoson **3 fő** hátrányos helyzetű gyermeket tartottunk nyilván, míg halmozottan hátrányos helyzetű **1 fő**.

A Gyvt. 20/A. § (1) bekezdése szerint a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezés (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

2021. augusztusában 13 fő (9 fő alapösszegű; 4 fő emelt összegű) részére igényeltünk egyszeri támogatást, amelyre 80.000.-Ft-ot fizetett ki az önkormányzat, november hónapban 12 fő (8 fő alapösszegű; 4 fő emelt összegű) részére történt pénzbeli támogatás folyósítása összesen 74.000 Ft összegben.

Az önkormányzatot a gyermekvédelmi kedvezmény vonatkozásában kiadás nem terheli tekintettel arra, hogy a hozzá kapcsolódó normatív kedvezményeket az állam 100 százalékban finanszírozza.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás igénylésére kérelem az elmúlt évben nem érkezett.

2.b.) Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása Felsőlajoson, illetve egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok
---

A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is –, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő, törvényes képviselő munkarendjéhez igazodik. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthon nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

Felsőlajos Község Önkormányzata 2021. évben is elkezdte megszervezni a **gyermekek nyári napközbeni ellátását**, amelyre összesen 3 felsőlajosi gyermek vonatkozásában érkezett részvételi szándék. Az alacsony igény miatt a **nyári napközbeni ellátás helyett** az érintett családok részére rendkívüli települési támogatás formájában gyermekenként 25.000.- Ft összegű táborozási hozzájárulást fizetett ki az önkormányzat.

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést köteles megszervezni a megfelelő időtartamban és biztosítani a gyermekek számára a Gvyt. rendelkezései értelmében.

A hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen kell biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést.

A törvényi rendelkezés alapján az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, általános- és középiskolai oktatásban részt vevő gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.

2021. évben Felsőlajoson a szünidei gyermekétkeztetés számai a következők szerint alakultak:
tavaszi szünetben **3** gyermek étkezett **2** napon keresztül
nyári szünetben **3** gyermek étkezett **43** napon keresztül,
őszi szünetben **3** gyermek étkezett **5** napon keresztül,
téli szünetben **3** gyermek étkezett **7** napon keresztül.

Felsőlajos Község Önkormányzata által biztosított szociális ellátások köre 2015. március 1-jétől jelentősen megváltozott. A 4/2012. (III.27.) önkormányzati rendelet gyermekes családokat érintően elsősorban rendkívüli települési támogatást biztosít a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére. A rendkívüli települési támogatást mind a gyermekes, mind a gyermektelen családok igényelhetik. Az előző év számadatait figyelembe véve megállapítható, hogy a jogosultak közül több az egyedülálló, mint a gyermeket nevelő család.

A gyermekek jólétének, ellátásának biztosításában aktívan helyt áll önkormányzatunk. A támogatások biztosításának hatékonyságát a kifizetések gyorsasága biztosítja, hiszen egy-egy rendkívüli élethelyzet nem tűr halasztást, ezért az önkormányzati rendelet értelmében a rendkívüli települési támogatás a kérelem indokául szolgáló élethelyzet mérlegelését követően azonnal, de legkésőbb 3 munkanapon belül kifizetésre kerül.

Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testülete még 2020-ban módosította a természetben nyújtott szociális célú tűzifa támogatás jogosultsági feltételeiről szóló 17/2012. (XII. 21.) önkormányzati rendeletet a rászoruló családok érdekében is az igénylés megkönnyítésével.

2. c) A gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

(Készítette: Zsolnainé Cserni Andrea – Lajosmizse Város Intézményeinek Gazdasági szervezete – gazdasági vezető)

A bölcsődei, valamint az oktatási, nevelési intézményekben a gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat feladata, mely feladatot Lajosmizse Város Önkormányzata

Intézményeinek Gazdasági Szervezete látja el, a Gyvt. vonatkozó előírásai alapján Felsőljós tekintetében.

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szabályozza az étkezési térítési díj kedvezményre való jogosultság feltételeit. A kedvezményeket kérvényezni, a jogosultságot igazolni kell.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

2021. évben kedvezményes étkezésben részesülők száma

Bölcsődében:	ingyenes étkező:	6 fő
	összes étkező:	8 fő
Óvodában:	ingyenes étkező:	44 fő
	összes étkező:	53 fő
Általános iskolában:	kedvezményes étkező (50%):	20 fő
	ingyenesen étkező:	12 fő
	összes iskolai étkező:	84 fő

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 2016. 01. 01. napjától hatályos változása értelmében a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a hátrányos helyzetű, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek jogosultak ingyenesen.

2021. évben tavasszal 3, nyáron 3, ősszel 3, télen 3 gyermek vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

3. a.) Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata

(Készítette: Józsné Dr. Kiss Irén – Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye - Intézményvezető

1. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

1.1. A családsegítés célja és feladata

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 64. §-a határozza meg.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

1.2. A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata

A gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. §-a határozza meg.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a Gyvt.-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (családgondozás) elősegíteni a problémák rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezi
  - egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,
  - szociális alapszolgáltatások igénybevételét,
  - egészségügyi ellátások igénybevételét,
  - pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét.

A Gyvt. 40. § (2) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat a fentiekén túl:

- folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
- meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
- az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
- szervezi a helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat; nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről (külön engedély alapján nyújtható ellátás, legközelebb Kecskeméten, az SOS - Gyermekfalu Magyarországi Alapítványánál érhető el),
- segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- felkérésre környezettanulmányt készít,
- kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
- biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
- részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában.

A gyermekjóléti szolgálat — összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal — szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

1.3. Szervezeti forma

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (a továbbiakban: Intézmény, EGYSZI) alapító okirata tartalmazza az ellátandó feladatok körében a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatásokat és gyermekjóléti alapellátásokat. 2016. január 1-jétől a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés az Intézményen belül egy szakmai egységben működik, amely a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat Intézményünk szervezetileg elkülönült, önálló szakmai intézményegysége. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja a Gyvt. 39. § (2), (3) és (4) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait. Az Intézmény fenntartója 2013. július 01. napjától Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás.

1.4. Működési terület

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálat működési területe Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területe, összesen 176 km².

Lajosmizse állandó bejelentett lakosainak száma 2022-ben már elérte 12201 főt, a nemek aránya közel fele-fele: 6097 fő nő, 6104 fő férfi. (Forrás: <https://stat.dbhir.com/telepules/Lajosmizse>) Felsőlajos lakossága 2022-ben minimális csökkenést mutat. A 950 fős lakosság nemek szerinti megoszlás: 459 nő és 491 férfi. (Forrás: <https://stat.dbhir.com/telepules/Fels%C5%91lajos>). Összesen 13 151 fő lakik a két településen, együttes létszámuk az előző évhez képest nőtt.

A működési területen sok román bevándorló- egyének és családok egyaránt - élnek, akik a KSH létszám adataiban nem szerepelnek, de az ellátó rendszerekben megjelennek az anyagi, egészségügyi és egyéb ügyintézési problémáikkal. Az orosz-ukrán háború miatt az Ukrajnából menekültek is megjelentek településünkön 2022. évben, akik ugyancsak a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat kliensei. Szolgálatunk mindent megtesz a jogszabály, a szakmai és a humanitárius keretek között.

1.5. Ellátottak köre, az igénybevételének módja

A szolgáltatást úgy kell megszervezni, hogy az - szükség esetén - kiterjedjen a településen vagy településrészen élő valamennyi családra. Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani. Az ellátottak köre Lajosmizse város és Felsőlajos község közigazgatási területén élő egyének, családok.

A szolgálat igénybevétele térítésmentes. Az alapellátás igénybevétele - jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - önkéntes.

Ügyfelfogadási rend Lajosmizse településen, a Dózsa György út 104-106. szám alatt:

hétfőn:	8.00 – 12.00 és 13.00 – 16.00
kedden:	8.00 – 10.00
szerdán:	8.00 – 12.00 és 13.00 – 16.00
csütörtökön:	8.00 – 12.00
pénteken:	10.00 – 11.00

Ügyfelfogadási rend Felsőlajos településen, az Iskola út 12. szám alatti Faluházban:
szerdán: 8.00 – 10.00

A fennálló járványhelyzet alatt az ügyfelfogadás előzetes egyeztetés alapján történt.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás személyesen Lajosmizse, Dózsa György út 104-106. szám alatt vehető igénybe, az Intézmény székhelyén. Elérhető még telefonon a 76/556-186, 76/556-188 telefonszámokon és elektronikus levélben a cssszlm@gmail.com címen.

1.6. Személyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) **4 000 fő lakosságszámra vetítve 1 fő családsegítőt ír elő, vagy** - ha ez magasabb létszámot eredményez - **minden 25 ellátott családra 1 fő.** 3 fő családsegítő és a felett közülük vezetőt kell kinevezni. Szociális asszisztens ajánlott létszámként kerül meghatározásra, 10 000 fő járási lakosságszámra vetítve 1 fő. A lakosságszám alapján 3 fő családsegítő kötelezően, 1 fő szociális asszisztens ajánlottan alkalmazandó. A 2021-ben gondozott családok száma (111 család) alapján elvárt családsegítői létszám 5 fő.

NM.r. 14. § (2) –(3) bekezdése:

(2) Az 1. számú mellékletben meghatározott létszámelőírás esetében a 25 ellátott család számításakor csak azok a családok vehetők figyelembe,

a) akik megállapodással rendelkeznek, és a szociális segítőmunka során éves átlagban legalább havi három személyes találkozás megszervezésére és dokumentálására sor kerül, valamint

b) ahol hatósági intézkedéshez kapcsolódó szolgáltatásnyújtás történik.

(3) Egy fő családsegítő a 25 család felett havi átlagban legfeljebb 10, a (2) bekezdés alá nem tartozó családot támogathat szociális segítő munkával.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában a 2021. évben **5 státuszt biztosított az Intézmény.**

Az év elején 3 fő családsegítő munkakörben, 1 fő családsegítő és szolgálatvezető munkakörben dolgozott. További 1 fő családsegítő és intézményvezető-helyettes munkakörben látta el a feladatait, valamint a TOP-5.2.1-15 projekttel kapcsolatos végső feladatokat és a projektzárást is végezte, 2021. április 30. napjával távozott az Intézményből. 2021. 02. 28-tól 1 fő családsegítő gyermeke születése okán GYED-re ment. Helyére 2021. 03. 01. napjától 2021. 08. 31. napjáig 1 fő szociális asszisztens lépett, aki szeptembertől a Gondozási Részlegen a tanyagondnoki munkakört vette át, a Gondozási Részleg munkaerő problémái – covid, tartós táppénz- miatt.

2021. 10. 01. napjától 2021. 12. 31. napjáig 4 fő családsegítő dolgozott a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

A családsegítő munkakörbe felvett személyek mindannyian megfeleltek az Nmr. által előírt képesítési előírásoknak.

Az ágazati munkaerő-hiány miatt továbbra is nagy nehézséget jelent a szakképzett, tapasztalt szakemberek biztosítása.

Az év folyamán 2 fő főiskolai hallgató vett részt gyakornokként az Intézmény és a Szolgálat munkájában.

1.7. Továbbképzések, szakmai rendezvények

Szolgálatunk munkatársai 2021. évben az alábbi továbbképzéseken, szakmai rendezvényeken vettek részt:

- 2021. február 25. – Részvétel a Család- és Gyermekjóléti Központ éves tanácskozásán (online tanácskozás). Téma: A Család- és Gyermekjóléti Központ 2020. évi munkájának bemutatása; Jelzőrendszeri tapasztalatok a pandémia évében.
- 6 szakmaközi értekezlet tartása, szervezése.
- A TOP-5.2.1. projekthez kapcsolódóan mind a 6 fő szociális munkás/családgondozó részt vett szupervízióban, ahol a szupervízor Janda Zsuzsanna volt.
- EFOP.1.2.5-VEKOP-17-2017-00001 „Családi életre és kapcsolati kultúrára nevelés” (CSÉN) című képzésen 2 fő családsegítő vett részt (a képzés beszámít a szakdolgozók továbbképzési kötelezettségébe - 40 kredit).
- Lajosmizse Város és a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnál megtartott közmeghallgatásokon 2021.11.05. és 2021.11.08. napjain részvétel.
- Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület „Közös értékeink-sokszínű társadalom” EFOP 1.3.4-16-2017-00056 című projekt megismerése.
- A Szolgálat valamennyi munkatársa - külön szerződés és díjazás szerint - részt vett a TOP-5.2.1-15 projekt megvalósításában, a rendezvényterve szerinti szakmai rendezvényein.

1.8. Tárgyi feltételek

Lajosmizsén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat az Egészségházban működik, az ügyfélfogadás egy erre a célra kialakított, akadálymentesen megközelíthető helyiségben történik. A helyiségen osztozik a Család- és Gyermekjóléti Központ, a RÉV Szenvedélybetegsegítő Szolgálat és a Máltai Szeretetszolgálat is. A közös használat az ügyfélfogadási idő beosztása révén nem zavarja az egyes szolgálatok működési tevékenységét. Az ügyfélforgalom lebonyolításához szükséges berendezési és felszerelési tárgyak, eszközök (telefon, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép, laptop, fénymásoló, nyomtató, elektronikus nyilvántartó rendszer, szeparáció a covid miatt stb.) biztosítottak. A szükséges kiszolgálóhelyiségek (váró, női, férfi és mozgáskorlátozott WC) használatának lehetősége is klienseink kulturált kiszolgálását biztosítja.

Az épület emeleti részén található a családsegítők munkaszobája. A munkavégzéshez szükséges tárgyi feltételek adottak, illetve az adminisztrációs feladatok egy részét (hivatali kapun keresztül küldött/érkezett iratok iktatása, érkeztetése) az Igazgatóság munkatársai végzik. A munkaszobában mindenki saját használatú íróasztallal és zárható szekrényel rendelkezik. Közös telefonhasználat, internetes kapcsolattal rendelkező számítógép/laptop áll a munkatársak rendelkezésére. A multifunkcionális nyomtatók - szkennelésre is alkalmasak - segítségével az iratanyagok elektronikus továbbítása gyorsan történik.

Az esetkonferenciák és a szakmaközi megbeszélések helyszíne az emeleti Tanácsterem. Felsőlajoson a Faluházban külön helyiség áll rendelkezésre a kliensfogadáshoz, amelyben szintén adottak a szakmai munkához szükséges tárgyi feltételek.

1.9. Jogi és szakmai szabályozás változásai

A 2021. év vonatkozásában a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működését érintő jogszabályváltozások történtek:

- A Magyar Közlöny 2020. évi 282. számában (2020. december 18.) megjelent a 2020. évi CXLVII. törvény egyes gyermekvédelmi és szociális tárgyú törvények módosításáról.

Érintett jogszabályok:

1. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
2. A személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény
3. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény

A törvény rendelkezései számos ponton érintették a szociális és gyermekvédelmi rendszert. Szolgálatunkat érintő fontosabb változás:

- gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el (jelzőrendszeri taggá válik): **a települési önkormányzat jegyzője, a büntetés-végrehajtási intézet, a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.**

A törvény Szolgálatunk munkáját érintően 2021. január 1-jétől kezdve szakaszosan léptek hatályba.

- A Magyar Közlöny 2021. évi 3. számában (2021. január 7.) megjelent 1/2021. (I. 7.) EMMI rendelet egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

Módosításban érintett jogszabályok:

1. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
2. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet
3. A személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet
4. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet

Szolgálatunkat érintő témakörök:

- bántalmazott gyermekek vizsgálata és meghallgatása
- veszélyhelyzeti rendelkezések (munkakör betöltéséhez szükséges képzések határidejének eltolása)
- a fentiekkel kapcsolatban egyes személyi feltételekre vonatkozó mellékletek módosítása

A rendelet a kihirdetését követő harmadik napon, egyes rendelkezések 2022. január 1-jén lépnek hatályba.

- A Magyar Közlöny 2021. évi 10. számában (2021. január 20.) megjelent a Kormány 10/2021. (I. 20.) Korm. rendelete egyes gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról.

Módosításban érintett jogszabályok:

1. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
2. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet
3. A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet

4. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet.

Szolgáltatunkat érintő fontosabb változás:

- Változnak a kapcsolattartás és a felügyelt kapcsolattartás egyes szabályai.

A rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

- A Magyar Közlöny 2021. évi 73. számában (2021. április 29.) megjelent az emberi erőforrások minisztere 15/2021. (IV. 29.) EMMI rendelete a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletnek a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer továbbfejlesztésével összefüggő módosításáról.

Az Nmr. rendelkezései kiegészülnek, illetve módosulnak a **GYVR rendszer** bevezetésével kapcsolatban, **változik az együttműködési megállapodásra** vonatkozó rész, az Nmr. 2. számú melléklete az 1. melléklet szerint módosul, illetve több kisebb pontosítás kerül a jogszabályba.

A rendelet a kihirdetését követő tizenötödik napon lépett hatályba.

- A Magyar Közlöny 2021. évi 73. számában (2021. április 29.) megjelent a Kormány 205/2021. (IV. 29.) Korm. rendelete az egyes kormányrendeleteknek a Gyermekünk védelmében elnevezésű informatikai rendszer továbbfejlesztésével összefüggő módosításáról.

Módosuló - kiegészülő jogszabályok:

1. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
2. A gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet
3. A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet
4. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybe vevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről szóló 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet

A rendelet nagyon sok fontos részletszabályt tartalmaz a GYVR rendszer működésével/működtetésével kapcsolatban.

A rendelet a kihirdetését követő tizenötödik napon lép hatályba.

- A Magyar Közlöny 2021. évi 245. számában (2021. december 29.) megjelent az emberi erőforrások minisztere 62/2021. (XII. 29.) EMMI rendelete egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról.

Módosuló - kiegészülő jogszabályok:

1. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet
2. A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet
3. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet
4. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet
5. Az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló 81/2004. (IX. 18.) ESzCsM rendelet
6. A javítóintézetek rendtartásáról szóló 1/2015. (I. 14.) EMMI rendelet módosítása

Szolgáltatunkat érintő fontosabb változás:

- vezetői munkakör/ egyéb munkakör betöltéséhez szükséges képzési előírásokkal összefüggő rendelkezések

A kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

A koronavírus-járványhoz kapcsolódóan a család- és gyermekjóléti szolgáltatás működésével, a gyermekvédelmi eljárásrendekkel kapcsolatban is volt változás:

- 26/2021. (I. 29.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel kihirdetett veszélyhelyzet megszüntetéséről:
A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése alapján, a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti, az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére kihirdetett veszélyhelyzetet megszünteti.
A rendelet 2021. február 8-án lép hatályba. Hatályát veszti a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet.
- 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről:
A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány (a továbbiakban: koronavírus-világjárvány) következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdet ki.
Ez a rendelet 2021. február 8-án lép hatályba.
- A Magyar Közlöny 2021. évi 108. számában (2021. június 10.) megjelent a Kormány 331/2021. (VI. 10.) Korm. rendelete a veszélyhelyzet ideje alatt teendő, egyes szociális és gyermekvédelmi ellátásokkal kapcsolatos intézkedésekről, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásoknak a veszélyhelyzet ideje alatt elrendelt működési rendjéről szóló 556/2020. (XII. 4.) Korm. rendelet módosításáról.
A rendelet a kihirdetését követő napon, illetve 2021. július 1-jén lépett hatályba.
- A Magyar Közlöny 2021. évi 129. számában (2021. július 7.) megjelent az emberi erőforrások minisztere 31/2021. (VII. 7.) EMMI rendelete az egészségügyi és szociális intézmények területén történő maszkviselés szabályairól.
A rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkáját érintő változásokat a gyakorlatban alkalmaztuk.

1.10. Hatósági ellenőrzések

Az Intézmény Család- és Gyermekjóléti Szolgálatánál a 2021. évben hatósági ellenőrzés nem történt.

*

2. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése

A gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése irányába tett lépés volt, hogy a családsegítés csak a gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet: család- és gyermekjóléti szolgálat vagy

család- és gyermekjóléti központ keretében. Ennek alapján, az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény 2016. január 1-jétől hatályba lépő módosító rendelkezéseinek értelmében, a család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás alapjaiból, annak erőforrásai hatékonyabb elosztásával, kötelező önkormányzati feladatként jött létre, ezért lényeges technikai jellemző, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálatra (illetve központra) vonatkozó előírásokat részben a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szocvtv.) és részben a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) tartalmazza. A két jogszabály előírásait együttesen kell figyelembe venni. Az ilyen módon integráltan létrejött szolgáltatások hozzáférhetősége mind a gyermekek védelme, mind a családok támogatása szempontjából alapvető fontosságú. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszere tehát magába foglalja a Szocvtv. 64. § (2) bekezdése szerinti családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert és a Gyvt. 17. § (1) bekezdés szerinti gyermekvédelmi jelzőrendszert. A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működése kiterjed a kiskorú és nagykorú személyekre egyaránt.

2.1. Családsegítői jelzőrendszer

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. **A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek pedig jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézményeknek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.**

2.2. Gyermekvédelmi jelzőrendszer

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében jelzőrendszeri feladatokat látnak el:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- egyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek,
- a foglalkoztatás-felügyeleti hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- a települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet,
- a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

2016. január 1. napjától a Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat, mint egymástól elkülönült működési formák megszűntek, a két szolgáltatóból létrejött a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat. Mindkét működési forma hozta magával a saját klienskörét, tevékenységét, működési stratégiáit - ezek egyesülésével pedig lényegében a jelzőrendszer is egyesült.

2.3. Intézkedés jelzés esetén

A jelzés alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feltérképezi a problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a szolgáltatás céljáról, tartalmáról, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a probléma-specifikus segítségnyújtás megszervezése érdekében más szolgáltatásokkal, intézményekkel, hivatalokkal, hatóságokkal. Meghatározott problémakörök esetén a Szolgálat hatósági eljárást kezdeményez.

A jelzések nyomán munkatársaink sokoldalú tevékenységet folytatnak annak érdekében, hogy a gyermek egészséges testi, lelki és szellemi fejlődését veszélyeztető hatásokat enyhítsék, szükség esetén intézkedéseket tegyenek a veszélyeztető tényezők elhárítására. A jelzés sok esetben további veszélyeztető tényezők feltárásához vezet, ezekre az esetmunka során derül fény.

A hatékony munka érdekében több esetben a jelzőrendszeri tagokkal közösen lépünk fel a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A Szolgálat jelzés kapcsán megszervezi az érintett szakemberek közös családlátogatását, szükség esetén esetkonferenciát, tevékenységével biztosítja a folyamatos információáramlást egy-egy ügy minél gyorsabb rendezése érdekében. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a családlátogatások, személyes találkozások, az esetkonferencián elhangzottak alapján javaslatot készít az intézkedésre, melyet a szakmai protokollban előírt esetekben és módon a Család- és Gyermekjóléti Központ, illetve a gyámügyi hatóság felé megküld. A Szolgálat a kapott jelzéssel kapcsolatban a megtett intézkedésekről tájékoztatást küld a jelzést tevő szervezetnek (állampolgári jelzés esetén nincs tájékoztatási kötelezettség).

A jelzőrendszeri felelős a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a Család- és gyermekjóléti központnak.

2.4. Jelzések száma 2021-ben

Lajosmizse települést érintően 178 esetben érkezett jelzés, ebből 157 esetben 18 év alatti, 21 esetben pedig nagykorú ügyében érkezett a jelzés, döntően köznevelési és szakképzési intézményektől, illetve az egészségügyi ellátórendszerből. Felsőlajos vonatkozásában 1 jelzés érkezett kiskorú gyermek(ek)re köznevelési intézmény részéről.

Jelzések száma a 2021. évben

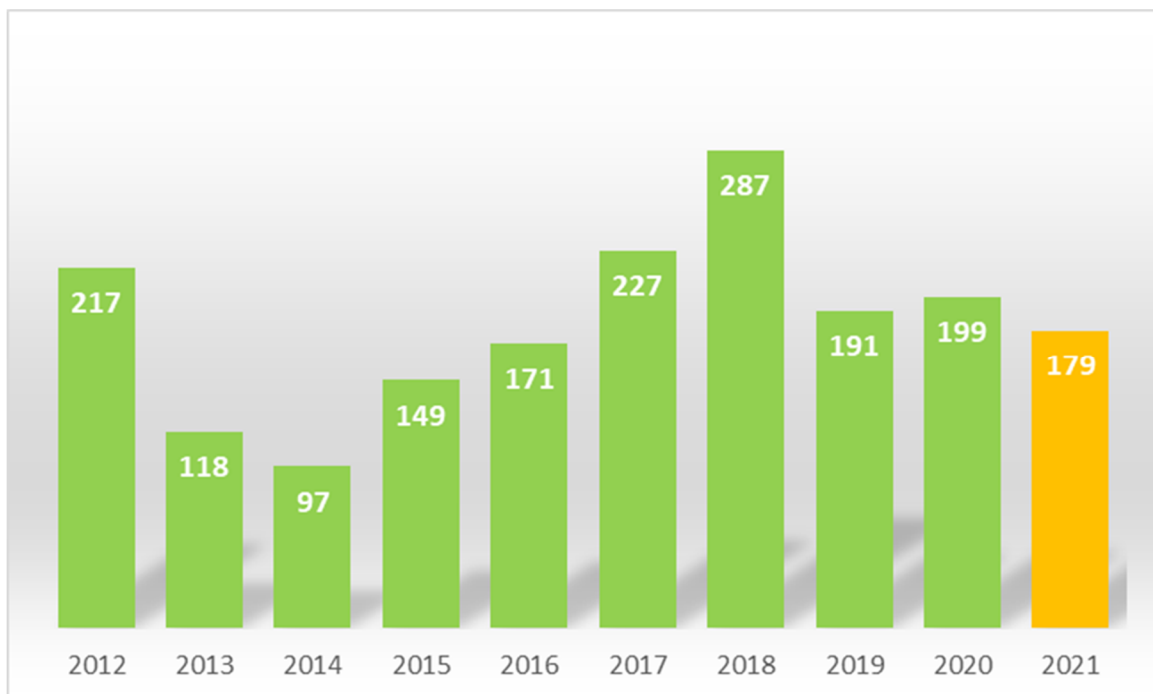
Jelzőrendszeri tag	0-17 éves	18 év feletti	Összesen
Köznevelési intézmény	88+1	0	88+1
<i>ebből általános iskola</i>	81+1	0	81 +1
<i>ebből óvoda</i>	7	0	7

Szakképzési intézmény	21	0	21
Egészségügyi szolgáltató	19	16	35
<i>ebből védőnő</i>	10	13	23
<i>ebből kórház</i>	8	3	11
<i>ebből egyéb egészségügyi ellátó</i>	1	0	1
Állampolgár	4	3	7
Rendőrség	15	0	15
Önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, jegyző	1	2	3
Gyámhivatal	5	0	5
Szociális, gyermekjóléti- és gyermekvédelmi szolgáltatók	3	0	3
Áldozatsegítő Központ	1	0	1
Összesen	157+1	21	178+1

Forrás: 2021. évi statisztikai és nyilvántartási adatok

Az alábbi diagram a jelzések számának alakulását szemlélteti az elmúlt 10 évben. 2012-től 2014-ig a jelzések száma csökkenő tendenciát mutatott, majd a mélypont elérése után ismét emelkedésnek indult. 2016-ban az új szabályozásnak köszönhetően egyesültek a családsegítő szolgáltatók és gyermekjóléti szolgáltatók, továbbá felállították a Család- és Gyermekjóléti Központokat. Eme átalakulás komoly stratégiai és szakmai munkát igényelt az ellátórendszer és a szakemberek részéről. Ez lendületet adott a jelzőrendszeri tagok számára is: a jelzések száma jelentős mértékben növekedésnek indultak. Az emelkedés 2018. évig kitartott. Majd 2019-től a megváltozott munkamódszerek és kapcsolattartási formák okán visszahúzó hatás tapasztalható. A 2020. évben emelkedést vártunk a jelzések számában, ez azonban a koronavírus okozta járványhelyzet miatt nem jelentkezett. A számadatok 2021-es évben tovább csökkentek.

Jelzések száma éves összesítésben 2012-2021 között:

Forrás: Éves statisztikai és nyilvántartási adatok

A beérkezett 179 jelzésből 158 jelzés vonatkozott 18 év alattiakra.

Kiskorúakat érintően a Szolgáltatnál addig nem gondozott, új esetként Lajosmizséről 20 db jelzés, Felsőlajosról pedig 1 új jelzés érkezett. A 21 jelzésből mindössze 7 esetben kért maga a szülő segítséget közvetlenül Szolgáltatunktól, a maradék 14 esetben pedig jelzőrendszeri tag élt ezzel a kötelezettségével.

Kiemelkedően magas a köznevelési intézmények – ezen belül is az általános iskolák jelzésszámai. Ezt követi második helyen az egészségügyi szolgáltatók által küldött jelzések, majd harmadik helyen a szakképzési intézmények jelzései. 2021-ben érkezett még jelzés a rendőrségtől, más szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatóktól, Jegyző Úrtól, az Áldozatsegítő Központtól, Gyámhivaltól, valamint állampolgároktól.

A **köznevelési és a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények** ugyanannyi jelzéssel éltek a 2021. évben, mint azt megelőzőben (89 jelzés). Ezek a jelzések az összes jelzés majdnem 50%-át tették ki.

A jelzések oka döntően továbbra is az igazolatlan hiányzások.

A járványhelyzettel összefüggésben megnőtt az iskolai hiányzások száma, volt olyan család, aki erre hivatkozva nem akarta iskolába járatni a gyermekeit. Ez a tendencia a 2021. évben is továbbra fennállt. Az igazolatlan hiányzások egy része az orvosi igazolások késedelmes vagy hiányos leadásából fakadt, jelentős részük egyszeri intézkedéssel, illetve alapellátásba vétellel kezelhető. A járványhelyzethez kapcsolódóan fordult elő, hogy néhány gyermek esetében a tanév sikeres teljesítését megakadályozó mennyiségű hiányzás halmozódott fel.

A magatartási problémák (13 db jelzés 2021-ben) esetében az iskolán belül agresszió, speciális nevelési igényből fakadó problémák igen jelentősek. Ezekhez a magatartási problémákhoz gyakran társul a tankötelezettség elmulasztása: nagyszámú igazolatlan hiányzás, illetve évismétlés. A magatartási problémákat a családi rendszer működési zavarának egyik fontos jelzőjének tekinthetjük. A szülői együttműködés hiánya sajnos igen gyakori, amely általában más veszélyeztető tényezőkkel együtt fordul elő, a köznevelési intézmény nem tudja a szülőkkel a gyermeket érintő problémákat rendezni.

Ezen kívül visszatérő probléma a gyermekek fizikai és érzelmi elhanyagolása. Leginkább a személyi higiénia hiányáról szólnak a jelzések: maguk a gyermekek és ruháik is koszosak. Állandó probléma a tetvesség és a nem évszaknak megfelelő öltözet. Sokszor a gyermekek megfelelő kíséret nélkül közlekednek, vagy felügyelet nélkül maradnak. Az elhanyagoláshoz gyakran társulnak a szülők részéről életviteli problémák, mint például függőség. Sok esetben a szülővel való együttműködés is nehezített a szülői érdektelenség okán. Az elhanyagolás és érdektelenség sok esetben a tankötelezettség elmulasztását is maguk után vonják, nehezítve a gyermekek társadalomba való beilleszkedését, lemorzsolódást okozva.

A **szakképzési intézmények** 21 alkalommal küldtek jelzést, amely meghaladja az előző évi jelzésszámot. Rendkívül magas igazolatlan és igazolt hiányzásokról kaptunk értesítést. A hatékony intézkedést akadályozza, hogy a tanulók tisztában vannak a tankötelezettségi életkorral, így érdemben nehéz lehet rájuk hatni, a hiányzások nagy arányban vezetnek az iskolarendszerből való kieséshez, lemorzsolódáshoz.

A jelzések második legfontosabb forrása az **egészségügyi ellátórendszer**, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy ez a szám 44%-kal esett vissza az előző évhez képest. Ezen belül továbbra is kiemelendő a **védőnői szolgálat** tevékenysége, amely a legnagyobb arányban küldi jelzéseit, annak ellenére, hogy a 2020. évhez képest itt is jelentős, 33%-os csökkenés tapasztalható. A jelzések legnagyobb részben a várandóssággal kapcsolatosak: továbbra is probléma – habár csökkenő tendenciát mutat – a kiskorúak várandóssága, illetve a nagykorú, de alulgondozott, illetve gondozatlan terhességek száma. Nagyszámban lesznek várandósok a kiskorú, tanköteles lányok. Sok esetben az apa vélelmezett. A várandós kismamák jelentős része nem megy időben

orvoshoz, védőnőhöz, kórházi vizsgálatokra – gyakran még 10-20-30 hetesen sem teljesítették kötelezettségüket. Szükséges okmányaik például lakcímkártyájuk, TAJ-kártyájuk sokszor nincs. Életkörülményeik rendezetlenek, hiányosak. Gyakori probléma a gravidák „vándorlása”, főként előzetes bejelentés nélkül, megemlíthető itt az idénymunkát kereső román családok várandós tagjai. A településen élő román állampolgárságú személyekhez kapcsolódó szociális problémák, egészségügyi ellátásra való jogosultság hiányában a teljes várandósság gondozatlan, a születés utáni időszakban a csecsemő egészségügyi ellátása is problémás. Vannak olyan családok, szülők, akik ismét gyermekáldás elé néznek, holott korábban megszületett, nevelt gyermekeiket veszélyeztettség okán már kiemelték a családból. A megszületett gyermekek esetében a nem megfelelő gondozás, elhanyagolás okán is érkeznek jelzések.

A második legaktívabb egészségügyi jelzőrendszeri tagjaink a kórházi szociális munkások, akikről 8 db jelzés érkezett 2021-ben, amely közel 2/3-a a 2020. évi jelzésszámnak. A szülői alkalmatlanság, a rossz szociális körülmények és a várandós kiskorúak helyzete a főbb veszélyeztető tényezők. Tapasztalható az orvosi terápia mellőzése, nem megfelelő betartása. A kórházi szociális munkások nemcsak kiskorúak, hanem a kórházból kikerülő nagykorú személyek kapcsán is küldenek jelzéseket. A nagykorú személyeknél az egyedül élő, nem gondozott vagy gondozást elutasító idős személyekről kapott jelzések is megjelennek. Tapasztalható, hogy nem küldenek/vagy alacsony számban küldenek jelzést a házi orvosok, illetve házi gyermekorvosok, pedig a szakmai protokollok közvetlen jelzési kötelezettséget írnak elő számukra. 2021. évben 1 db jelzés érkezett házi gyermekorvostól. A koronavírus okozta járványhelyzet a beteg-orvos személyes találkozásokat a telefonos kapcsolattartási formára változtatta, így a gyermekorvosoknak kevesebb lehetősége volt észlelni a veszélyeztetettséget. A védőnői szolgálat ezt a hiányosságot részben kompenzálja, ez azonban nem mentesíti az orvosokat a jelzési kötelezettség alól. Az is tapasztalat, hogy a Gondozási Részleghez érkező segítségkérések alapján a Részleg azonnal keresi a megoldást.

A **rendőrségtől** érkező jelzések száma 2021-ben (15 db) 2020-as évhez képest (8 db) jelentős növekedést mutat. Legnagyobb problémát a családon belüli erőszak, ezen belül is a szülők gyermekeik jelenlétében történő veszekedése jelenti. Emellett szülők gyermekeikkel történő hiányos foglalkozása, nevelés elhanyagolása a későbbiekben jelentős problémákat eredményez. Jelentősek ugyanis a kiskorúak bűncselekményben való érintettségéről szóló jelzések, sajnos jellemzően elkövetői minőségben. A 2021. évben nagyon sok elleni bűncselekményeket követtek el, volt olyan eset, amikor az elkövető kiskorú élelmiszert próbált eltulajdonítani a boltból. A tudatmódosító szerek használata ismert a rendőrség számára.

Az **állampolgári bejelentések** (7 db) tartalma szerint a szülők közötti konfliktus, hozzátartozók közötti erőszak; szülői életvitellel kapcsolatos jelzések: drogfüggőség, alkoholproblémák, kábítószer-terjesztés, több esetben várandós állapotban kábítószerfüggőség; kiskorúak szülői felügyelet nélkül hagyása a probléma. Megjegyzendő, hogy a bejelentések egy része a kivizsgálás során megalapozatlannak bizonyult.

Kis számban van jelen jelzőként a települési önkormányzat (jegyző), illetve más települések család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok. A gyámügyi feladatokat ellátó kormányhivatal részéről is érkeztek jelzések a 2021. év folyamán.

2.5. Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszeri munka értékelése

A vírushelyzet kialakulásával számos területen stratégiaváltás következett be. Ez nemcsak a családok életét befolyásolta hátrányosan. Kihatással volt a Szolgálat tevékenységére és kihívások elé állította az egész jelzőrendszert.

Bár a "rendszer sokat fejlődött", megtanultunk alkalmazkodni az új helyzethez, ugyanakkor újabb nehézségek is felmerültek.

A jelzőrendszeri tagok beszámolóit 2022. januárban elektronikus formában kérte meg Szolgálatunk, amelyet a jelzőrendszeri tagok többsége kitöltve visszaküldött.

A továbbra is fennálló vírushelyzetre való tekintettel a beszámolóban ismét kértük a jelzőrendszeri tagokat, hogy jellemezzék, a koronavírus okozta válsághelyzet hogyan és milyen módon befolyásolta a munkájukat. A kialakult vírushelyzetben a jelzőrendszer működésének hatékonyságáról megoszoló vélemények születtek. A beszámolók egy része szerint a működésre nincs befolyással a járványhelyzet:

- Nincs akadály a közös munkában.
- Az egyeztetések gördülékenyen mennek.
- Folyamatosan működik a telefonos kapcsolattartás, és a közös feladatvégrehajtás lényegében megfelelő.

Az új rendszer hibáira, hiányosságaira azonban több észrevétel érkezett, ezek a következők:

- A megritkult találkozások nehezítették a gyermekvédelmi munkát.
- A problémás esetek figyelemmel kísérése nehezebbé vált.
- Hátrányt szenved a tagok közös gondolkodása azokkal a tagokkal, akikkel közvetlen szakmai kapcsolatba nem kell lépniük.
- Szabadidős és prevenciós programok biztosítása akadályozottá vált.
- Elektronikus visszacsatolás hiányosságokat szenved - elmarad a szokásos oda-vissza kérdés - felelet.
- Együtműködés nehezített, az online kapcsolattartási formák nem alkalmasak egy-egy problémás eset teljeskörű feltárására, valamint a hatékony segítségnyújtásra sem.

A jelzőrendszeri tagok az egymásközi együtműködést alapvetően jónak értékelték. Egymás munkájának szélesebb körű megismerése fontos számukra, a köztük lévő információáramlást hasznosnak találják, amely hatékony együtműködést és eredményességet hoz magával. Fontosnak tartják a másik látásmódjának megismerését, így a közös problémákra közös megoldás születhet.

A személyes jelenlét, személyes találkozások iránti igény a tagok többségénél egyaránt megfogalmazódik. A jövőben erősíteni, illetve újra kell éleszteni a jelzőrendszer tagjai közötti kapcsolatokat az együttgondolkodás eredményessége és a jelzőrendszer hatékonyabb működése érdekében.

Összességében elmondható, hogy a tagok a személyes megbeszéléseket preferálják és megjelenik a közvetlen találkozás, tapasztalatcsere iránti igény.

Az együtműködés hatékonysága a számadatokban is megnyilvánul: jól működő megelőzés és a „látható rendőri jelenlét” is szép eredményeket hoz. Tehát a 2021. évi jelzések számában bekövetkezett csökkenés nem csupán a járványhelyzet okozta látencia eredményeként értékelendő, hanem a helyzethez való sikeres jelzőrendszeri alkalmazkodás eredménye is.

A beszámolókból megjelent működés szempontjából fontos észrevételek, javaslatok az alábbiak voltak:

- Fontos lenne a házi orvosok, védőnők hatékonyabb együtműködése a veszélyeztető körülmények feltárásában, illetve a jelzőrendszerbe történő hatékonyabb bevonásuk.
- A védőnői ellátás visszautasításának szankcionálása.
- A hiányzások tényeken (tényleges betegségeken) alapuló leigazolásának érvényesülése, a veszélyhelyzet elmúlásával, a nagyszámú igazolt, de sokszor indokolatlan hiányzások elkerülése végett.
- Iskola részéről ismételt felmerült: „Az online oktatás időszakában hasznos lett volna a Gyermekjóléti Szolgálat részéről tanulópontra kialakítása, ahol az arra rászoruló gyermekeket tudták volna segíteni a tanulásban való részvételben.” Erre továbbra is az

alábbiak szerint reagáltunk: „Szolgálatunk személyi állománya sem számában, sem képzettségében nem alkalmas arra, hogy oktatási feladatokat ellásson, ez jogszabály szerint sem feladatunk, nem is beszélve arról az intézményi infrastruktúráról, amelyet egy ilyen tanulópont kialakítása megkövetelne, és amellyel intézményünk nem rendelkezik. Családsegítőink a lehető leggyakorlatiasabb módon igyekeztek lehetőségeikhez mérten segíteni a klienseket az online-oktatáshoz történő felzárkózásban.” **Ha az oktatási intézmény ennek szükségét látja, akkor ezt saját magának kell megszerveznie, hiszen a személyi és tárgyi feltételek, a jogszabályi kötelezettség és a szakmai kompetencia – pedagógiai program, követelményrendszer, tanítási módszerek... - is nála van.**

- Gyermekbántalmazásról szóló képzések, továbbképzések iránti igény megfogalmazása.
- A nevelésbe vételi eljárás gyorsítása.
- Szexuális bántalmazás felismerésének propagálása.
- Védelmet biztosító intézmények feladatellátásához szükséges megfelelő létszámának és szakértelmének biztosítása, amely szintén problémás szervezési kérdéseket vet fel.

A jelzőrendszeri működésben továbbra is hiányként jelentkezik, hogy létszámhiány miatt **a településen nem működik az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység**. A jelzőrendszer eme hiányosságát az oktatási-nevelési tevékenységet ellátó tagok különösen megérik, igényük egy szorosabb együttműködés, intézményben való személyes jelenlét kialakítására egyre nő.

Mindemellett **a szakemberek alacsony létszáma és leterheltsége** is nehézségek elé állítja a szakmai működést.

Az **esetmegbeszélésekre, az esetkonferenciákra** nagyon nagy szükség van. Nagyban hozzájárul a kiskorú/egyen/család élethelyzetének sokszempontú megismerésére, segít a szülő/törvényes képviselő meggyőzésében, felelősségének hangsúlyozásában, a mindenki által elfogadható, a kiskorúak érdekében optimalizált döntés kialakításában, mindezek fényében, a kedvező változások elindításában.

2.6. Jelzőrendszeri és szakmaközi megbeszélések

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2021-ben is a törvényi előírásoknak megfelelően tartott **jelzőrendszeri értekezletet/szakmaközi megbeszéléseket**, figyelembe véve a jelzőrendszeri tagok egészségügyi biztonságát. A jelzőrendszeri tagoknak minden alkalommal írásos meghívót küldtünk (e-mail), az értekezletről emlékeztetőt és jelenléti ívet készítettünk. Az alábbi témákban zajlottak a szakmaközi megbeszélések, a fennálló járványhelyzet miatt online formát is alkalmazva:

- 2021. március
A megbeszélés témája:
  - A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és a jelzőrendszer 2021. évi működésével kapcsolatos munkaterv
  - A 2021. évi Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv ismertetése
  - Egyéb, aktuálisan felmerülő kérdések, feladatok megbeszélése
- 2021. május
A megbeszélés témája:
  - A TOP 5.2.1 pályázat aktuálisan folyó programjai
  - Tájékoztató a 2021. évi nyári Sport- és Szabadidő táborról
  - A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szerepe a COVID-19 elleni védekezésben. Jelzőrendszeri tapasztalatok a veszélyhelyzet ideje alatt.

- Egyéb, aktuálisan felmerülő kérdések, feladatok megbeszélése
- 2021. szeptember
A megbeszélés témája:
  - A TOP 5.2.1. pályázat értékelése, Előadás a projekt megvalósulásáról. Kiadványok és digitális fotókiállítás megtekintése.
  - Egyéb, aktuálisan felmerülő kérdések, feladatok megbeszélése
- 2021. október
A megbeszélés témája:
  - A kríziskezelés lehetőségei a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.
  - A jelzőrendszeri tagok tájékoztatása a „Helyben a helyiekért” programról.
  - Beszámoló a Lajosmizséreért Közalapítvány pályázatáról, tanévkezdési támogatás igénybevételéről.
  - Egyéb, aktuálisan felmerülő kérdések, feladatok megbeszélése
- 2021. november
A megbeszélés témája:
  - Dr. Barta Gábor Vezető előadása a Kecskeméti Áldozatsegítő Központ munkájáról
  - Egyéb, aktuálisan felmerülő kérdések, feladatok megbeszélése
- 2021. december
A megbeszélés témája:
  - Beszámoló a Romano Chachipe Lajosmizse Egyesület „Közös értékeink – sokszínű társadalom” EFOP. 1.3.4.-16-2017 című projektjének aktualitásairól.
  - Egyéb, aktuálisan felmerülő kérdések, feladatok megbeszélése

Az Intézmény 2020. évi szakmai munkáját 2021. február 19. napján tartott, „Gyermekvédelemtől a felzárkózásig” címmel megrendezett **éves szakmai tanácskozásán** mutatta be. A konferencia a kialakult járványhelyzet miatt online formában került megrendezésre. A jelzőrendszeri működés tapasztalatairól Meleg Sándor jelzőrendszeri felelős számolt be, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2020. évi tevékenységét Dr. Faragó Viktor szolgálatvezető mutatta be.

Az éves szakmai tanácskozáson Meleg Sándor, mint a program koordinátora a „*Szegregált területen élők társadalmi együttműködését erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” TOP-5.2.1-15 projekt további eredményeiről, megvalósításáról és a projekt zárásáról tartott előadást, zárókiadványt mutatta be.

2.7. Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

A 2021. évi intézkedési terv tartalmazta az intézményi feladatcsoportokon túl a TOP 5.2.1-15 BK1 „*Szegregált területen élő társadalmi együttműködést erősítő helyi szintű komplex programok Lajosmizsén*” című pályázat keretén belül tervezett feladatokat is.

Az Intézkedési terv 18 problémakört nevesített, ezekhez konkrét feladatokat, célokat társított. A járványhelyzet ellenére az intézkedési tervben foglaltakat végrehajtottuk, egyes programok esetében az ütemezés módosítása vált szükségessé, más esetekben az eredeti célokkal összhangban álló helyettesítő programot valósítottunk meg.

A feladatcsoportok megvalósítása főként intézményi forrásokból történtek, ugyanakkor alapítványi, állami és pályázati erőforrások is felhasználásra kerültek néhány feladat megvalósítása során.

2021. évi Intézkedési tervben foglalt feladatok és teljesülésük:

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
1.	Szegregátum szociális bérlakásaiban élők támogatása	Szociális munka biztosítása	Teljesült: Napi munka TOP - 4.3.1-15 TOP - 5.2.1-15
2.	Hátrányos helyzetű fiatalok szabadidő hasznos eltöltése tanításmentes időszakban	Sport- és szabadidő tábor	Teljesült TOP - 5.2.1-15
3.	Hátrányos élethelyzetű személyek egészségügyi helyzetének javítása	Egészségügyi programok (szűrések, tájékoztató előadások)	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét
4.	Egészségvédelem. Hepatitis A vírus elleni védekezés.	Tájékoztató előadás és foglalkozás. Helyes kézmosás megtanulása.	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét
5.	Egészségvédelem. Fog és szájpolási kultúra hiánya.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét
6.	Egészségvédelem Egészséges életmód és táplálkozás.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét Iskolai védőnő munka
7.	Egészségvédelem. Szexuális felvilágosítás.	Szexuális felvilágosítás.	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét Iskolai védőnő munka
9.	Egészségvédelem. Káros szenvedélyek nélküli élet.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét Iskolai védőnő munka
10.	Egészségvédelem A mellrák kérdéskörei.	Tájékoztató előadás és foglalkozás	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét Iskolai védőnő munka
11.	2020. év munkájának értékelése	Éves Szakmai Tanácskozás	Teljesült, 2021.02. 19. napján megtartásra került (online)
12.	Jelzőrendszeri tagok folyamatos együttműködésének és információ-áramlásának biztosítása.	Szakmaközi megbeszélések	Teljesült (6 alkalom, ebből 1 alkalom online formában)
13.	Korai és szociálisan problémás várandósság	V.E.L.E.M. program	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét Védőnői munka

	Probléma	Megoldást segítő feladatok, tevékenységek	Teljesülés
14.	Szerhasználat	Információk gyűjtése, kapcsolattartás szakemberekkel	Teljesült TOP - 5.2.1-15 Egészségügyi Hét, napi munkavégzés során
15.	Időseket érintő ellátatlanság és veszélyhelyzetek.	Időskorúak veszély-helyzetét észlelő- és jelzőrendszerének fejlesztése Ügyintézés.	Teljesült
16.	Egyének, családok támogatása a családsegítés „hagyományos” mód-szereivel.	Adományok gyűjtése, kezelése, kiadása.	Teljesült
17.	Tanyás körzetek szolgáltatáshoz való hozzáférése javítása	Tanyagondnoki szolgálat működtetése	Teljesült. Külön területté vált.
18.	Mentálhigiénés és családterápiás foglalkozás	mentálhigiénés foglalkozás	Teljesült TOP - 5.2.1-15

Forrás: 2022. évi Helyi Jelzőrendszeri Intézkedési Terv

*

3. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége

3.1. Ellátottak száma és alapvető jellemzői

A 2021. évben együttműködési megállapodás alapján **Lajosmizsén** a Család-és Gyermekjóléti Szolgálatnál 107 családot gondoztunk, mely összesen 437 főt foglalt magába, ebből 257 kiskorú gyermek (97 családból). **Felsőlajoson** a gondozásban lévők száma összesen 14 fő volt, amely 4 családot jelent, ebből a gyermekek száma 7 fő volt.

Együttműködési megállapodás nélkül a Szolgálat Lajosmizsén további 29 fővel volt kapcsolatban, amely irányszám 25 családot és 20 kiskorút foglal magába. Ezekben az esetekben egyszeri esetkezelés elegendő volt, tartós kapcsolat kialakítására nem volt szükség a továbbiakban, így őket az alábbi statisztikai bemutatás során mellőztük. Felsőlajoson nem volt együttműködési megállapodás nélküli tevékenység.

A lajosmizsei és felsőlajosi adatokat egyesítve, elmondható, hogy 211+5 gyermek volt alapellátásban, akik 75+3 családban éltek. 46+2 gyermeket gondoztunk a védelembe vétel keretében, ez 22+1 családot jelent.

A 2021. évben **védelembe vételi kezdeményezéssel 17 család, azaz 25 gyermek** vonatkozásában éltünk.

Ezen felül **10 esetében tettünk javaslatot ideiglenes hatályú elhelyezésre, ez 11 gyermeket érint.**

Egyedülállóként gondozott, ún. „családsegítő” ügyfelünk a tavalyi évben 11 fő volt.

A gondozott családok száma a 2020. évhez képest ugrásszerűen megnövekedett. Ez betudható annak is, hogy a járványhelyzet miatti látencia a jelzőrendszer immáron gyakorlottabb

fellépésének köszönhetően csökkent, másrészt pedig a kialakult helyzetben újabb problémák merültek fel, vagy már meglévő problémák száma emelkedett rohamosan (pl. iskolai hiányzások).

Gazdasági aktivitásukat tekintve a gondozott személyek közül gazdaságilag potenciálisan aktív csoportba tartozó személyeknek **alig 24%-a foglalkoztatott**, amely az előző évi, közel 50%-hoz képest jelentősen elmarad (ugyanakkor ez jelentheti, hogy a gondozás szükségessége más problémákból fakad). Munkanélküliek, álláskeresők száma azonban jelentősen csökkent, alig éri el a 3%-t. Ez az irányszám a tavalyi adatokhoz képest (30%) 90%-os csökkenést mutat, amely betudható a TOP-pályázat munkanélküliséget megcélzó sikeres felzárkóztatásnak is. Igaz már az elmúlt években is megfigyelhető volt a munkaerő-piaci aktivitás növekedése, ami pozitív hatást gyakorolt egyes szociális jellegű problémákra. Ugyanakkor továbbra is jelentős a mezőgazdasági idénymunkákból, alkalmi munkákból élők száma.

Az inaktív státuszú személyek száma az előző évi 20%-os adatokhoz képest minimális növekedést mutat, 2021. évben ez 23% lett. A legmagasabb arányszámot a 0-14 év közötti gyermekek jelentik. Ők teszik ki a gondozottak mintegy 50%-át. Ebből is látszik, hogy **a gyermeket nevelő családok problémái élen járnak** a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének szükségessége szempontjából.

Iskolai végzettségük szerint a szolgáltatást igénybe vevők döntő többsége alacsony képzettségű. A gondozott, 14 év felettiek között az általános iskola 8. osztályát végzetek aránya **nem éri el a 34%-ot**. A szakmunkás, szakiskolai, szakközépiskolai végzettséggel rendelkező és befejezett felsőfokú iskolai végzettségűek csak **alig 7%-os arányban** vannak jelen. Mindkét százalékos arány a 2020. évben gondozottak számához képest kevesebb, mint felére csökkent.

Az általános iskola **8. osztályát vagy annál kevesebbet végzett nagykorú személyek** (156 fő) a gondozottak közel **34,5%-át teszik ki**. Az általános iskola 8. osztályát vagy annál kevesebbet végzett kiskorúak száma 264 fő, ebből 22 fő kiskorú (**kevesebb, mint 5%**) fejezte be csupán a 8. osztályt. Tehát az általános iskola **8. osztályát vagy annál kevesebbet végzetek aránya** a szociális problémákkal küzdők között továbbra is **felülreprezentált, az alacsony iskolai végzettség a szociális problémák fontos jellemzője**.

A családszerkezetre vonatkozóan megállapítható, hogy a gondozott családok (111 család) mintegy 90%-a gyermekes család (101 család). A gondozott családok közel negyedében (24%) a gyermeket/gyermeket egyedül neveli a szülő/törvényes képviselője – azaz a **gyermekes családok közel 27%-a egyszülős modell**. Közel azonos arányban vannak az 1-2 gyermeket (összes gondozott család 46%-a), illetve a 3 vagy több gyermeket (összes gondozott család 44%-a) nevelő családok száma. **Tehát a gyermekes családok kb. 48,5 %-a nagycsaládos. Az egyedülálló nagykorú személyek aránya 8%, a gyermek nélküli házastársak, illetve élettársak aránya 1%.**

A szociális problémák tekintetében továbbra is kockázati tényező a magas gyermekszám és az, ha a szülő egyedül neveli gyermekét/gyermekét.

A gondozott családok arányában az előző évekhez képest különösebb változást nem tapasztaltunk, csupán a gyerekszám tekintetében a nagycsaládos családok aránya nőtt közel 20%-t.

3.2. Forgalmi és szolgáltatási adatok

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évben is intenzív segítő tevékenységet folytatott, összesített tevékenységszám alapján a kliensforgalom közzel azonos: az összesített tevékenységszám az elmúlt évben 2000 volt, mely a 2020. évi értékhez (1538) képest jelentősen nőtt. A szolgáltatási tevékenységi adatokból kitűnik, az évi 261 munkanapra (2000/261=7,66) leosztva, legalább 7 szolgáltatási tevékenységet végeztek naponta a Szolgálat munkatársai.

A 2020. évben a vírushelyzet okán jelentősen csökkent minden személyesen lebonyolított segítő tevékenység esetszáma, a 2021. évben is sok tekintetben alacsony maradt, összességében végzett tevékenységek száma azonban növekedett. A koronavírus miatt továbbra is jelentős az időpontfoglalás az ügyfelek számára, a személyes kapcsolattartást helyettesítő telefonos kommunikáció, valamint a hatóság gyakorlat is megmaradt: a rendelkezésére bocsátott iratokból is hozhatott döntést, ezzel továbbra is csökkent a hatósági tárgyalásokon a személyes részvételek száma.

2021. évben a családlátogatások (426 alkalom) száma az előző év 79%-ára esett vissza.

Szolgálatunk végez különféle közvetítési szolgáltatásokat, mint például a közvetítés más szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz, központhoz. Ezek száma is alacsonyabb a korábbiakhoz képest.

Másik szolgáltatáshoz való közvetítések száma (55 alkalom) is jelentős mértékben csökkent, közel negyedére esett vissza a 2020. évhez képest. A RÉV Szenvedélybeteg Szolgálathoz szenvedélybetegségük (alkoholizmus miatt) két főt delegáltunk, akik azóta is gondozás alatt állnak, és igénybe veszik a csütörtökönként 12-14 óra között az emeleti tárgyalónkban megvalósuló RÉV-es szolgáltatást. A Szolgálat munkatársai a munkaügyi központhoz, Áldozatsegítő Központ, a közüzemi szolgáltatókhoz (víz, villany, áram, gáz), önkormányzathoz, egészségügyi szolgáltatókhoz, védőnőhöz, háziorvoshoz, temetkezési vállalatokhoz, ügyvédhez, bírósághoz delegálták a klienseket. A Magyar Máltai Szeretet-szolgálathoz is több egyént, családot közvetítettünk.

Közvetítés pénzbeli ellátásokhoz való hozzáféréshez: 15 alkalommal biztosítottuk a szociálisan rászoruló egyéneknek a pénzbeli segítséget.

A Család- és Gyermejjóléti Központhoz összesen 12 alkalommal történt közvetítés: 11 ideiglenes elhelyezési és 1 nevelésbe vételi kezdeményezéssel éltünk a központ irányába. 25 gyermekre tettünk védelembe vételi javaslatot, ez 17 családot érint.

2020. évhez képest több mint másfélszeresére nőtt a segítő beszélgetések száma (224 alkalom), amely a vírushelyzet előtti szokásos kapcsolati rendszer beszűkülésének és az új kihívások szülte problémáknak is betudható. A segítő beszélgetések nagy részét azok a családok, egyének igényelték, akiknél a Covid járvány miatt megbetegedések és halálesetek fordultak elő. A családsegítő a gyász különböző fázisaiban lévő klienseket a szociális munka eszközeivel támogatta, értő figyelemmel hallgatta, együttérzéséről biztosította, a veszteség feldolgozását segítette. Sajnos az utóbbi időben a vírus miatt rengeteg embernek kellett ezt megélnie. Veszteségélmény azonban nemcsak halál esetén keletkezik, hanem szakításkor, váláskor, munkahely elvesztésekor, költözködéskor is. A veszteségek száma családonként emelkedő tendenciát mutat. Mindenki máshogy birkózik meg a veszteség feldolgozásával, a gyászfolyamattal. Ez a negatív élmény nemcsak arra van hatással, aki azt elszenvedte, hanem a környezetében élőkre is. A járvány miatt az alkalmi munkavállalók nagy része elvesztette az állását, amely a megélhetési problémákban, párkapcsolati válságokban jelentkezett. A beszélgetések kiterjedtek arra, hogy mit tehetnek az emberek egymásért, magukért, és hogy maguk is tudják, mi megy végbe bennük. Ha úgy érzik, segítségre lenne szükségük, merjenek segítséget kérni a Szolgálattól vagy más szakemberektől. A családsegítő feladata a gyász fázisainak - tagadás, harag, alkudozás, depresszió, elfogadás - felismerése, és a folyamatokban való továbbjutás elősegítése. Szükség esetén pszichológusi, pszichiáteri segítséget kért Szolgálatunk: gyermeknek és felnőttnek egyaránt.

A pályázati program keretében intézményünkben Soósné Karsai Katalin pszichológusi tevékenységet látott el.

Nemcsak az ügyfeleknek, a családsegítőnek is szüksége volt segítő beszélgetésre, rendszeres szupervíziók segítették át a kollégákat a nehéz helyzetek feldolgozásában.

Szintén jelentős mértékben, az előző, 2020. év 175%-ára növekedett az ügyintézésben való segítségnyújtások száma (165 alkalom). Ennek oka, hogy a szolgáltatóknál, a hivataloknál, és az egészségügyben is szinte csak időpontra fogadták az embereket. Az időpontfoglalások nagy része ügyfélkapun keresztül történik, ugyanakkor a klienseink nagy részének nincs Internetje, ügyfélkapuja. Az ügyintézés során többször kellett hívni egy-egy intézményt, szolgáltatót, mire sikerült időpontot egyeztetni, információt kérni. Az egyébként is nehéz helyzetben lévő klienseknek több türelemre, működő telefonra volt szükségük ehhez. Szolgálatunk tudott ebben segítséget nyújtani: telefonálás, regisztrálás és visszaigazolásokról bizonylatátadás. 2021. évben két ügyfél esetében fordult elő, hogy a hivatali kapu regisztrálásában kért segítséget. Megnőtt a kérvények kitöltésének is a száma. Az ügyfelek kezébe rendszeresen adnak a hivatalos szervek kitöltendő nyomtatványokat, kérelmeket, amit a kliensek egyedül nem képesek kitölteni. A kitöltendő nyomtatványok ellátásokra (nyugdíj, GYES, GYED, családi pótlék, anyasági segély, ingyenes TB ellátás, közgyógyellátás, szakértői bizottsági), bírósági és rendőrségi kérelmek, valamint segélyekre (több ingyenes temetési, önkormányzati pénzbeli támogatásra) irányultak. Megnőtt a munkaügyi központtal való telefonon történő jelentkezések száma, az önéletrajz írások száma, az állást és albérléseket keresők száma, valamint nagymértékű volt a Covid oltásra regisztráltak száma.

Külön említést érdemel a pályázatunkon belül megvalósított környezet-egészségügyi kérdéskör. E tevékenységünk jelentette a klienseink háztartásában keletkező kommunális hulladék elszállítása érdekében a teljes ügyintézés lebonyolítását a hulladéktárolók kiosztásáig. A családsegítők a szerződéseket kitöltötték, az ügyfeleket bekísérték a Művelődési Házba csütörtökönként a DTKH-hoz, aláírás után ingyen szeméttároló edényt biztosítottak a lakosok részére a pályázatnak köszönhetően.

Az információnyújtás (124 alkalom) nagy része a Covid járvánnyal volt összefüggésben, sokszor az információ hiánya, vagy félreértelmezése okozott problémát. Az emberek nem értették, nem érezték igazán, és nem vették komolyan, milyen járvánnyal állnak szemben, mindaddig, amíg meg nem tapasztalták. A Szolgálat mindenkinek türelemmel elmagyarázta, mi is az a Covid-járvány, hol lehet erről információt szerezni hitelesen: Háziorvosánál, az Interneten, a kormányzati portálokon. Mivel a prevenció a legfontosabb védekező eszköz, az oltások fontosságát hirdette. További részét képezte a különböző hivatalok, egészségügyi szolgáltatók, hatóságok elérhetőségének - telefonszámról - történő tájékoztatás, ügyintéző keresése, oltásra regisztrálás.

Nem felügyelt kapcsolattartásban két család volt érintett Lajosmizsén, ahol minden alkalommal biztosítottuk a családok részére a megfelelő, rendezett körülményeket, a járványügyi helyzetre tekintettel elkülönített helyiségben, a megfelelő fertőtlenítési eljárások mellett.

Környezettanulmány készítését hatósági felkérésre folyamatosan végez Szolgálatunk. Mind a 7 esetben 8 napon belül elkészültek a tanulmányok. További környezettanulmányokat a Szolgálat minden jelzés után készít, amennyiben erre szükség van, valamint újonnan felvett családok esetén is kötelező a környezettanulmányi adatlap kitöltése. Összesen 33 alkalommal készítette a Szolgálat környezettanulmányt.

Krízishelyzet 10 alkalommal fordult elő, ezeket sikeresen kezelte a Szolgálat. Egy esetben kiskorú, ADHD státuszú, iskolás gyermek drogproblémája miatt kellett azonnali megoldást találni, mivel a gyermek a családban és az iskolában is szélsőségesen viselkedett, magatartása önmagára és másokra, családjára, testvéreire is veszélyt jelentett. A gyermeket korábban 2020. decembertől 2021. februárig a családsegítőnek sikerült Szatymazon Rehabilitációs Központban elhelyezni, ahol a 3 hónapot sikeresen benntöltötte, és otthonába kerülhetett. A nyári szünidő alatt a gyermek visszakerült a régi környezetbe, visszaesett, újra szerhasználó lett, magatartásával újra veszélyeztette a családját és a saját életét. A családsegítője 2021.08.01. napjával a Budapesti Emberbarát Rehabilitációs Központban elhelyezéshez segítette a kiskorú gyermeket, aki jelenleg is ott tartózkodik. A nevelőkkel a gyermek együttműködő. A szülők két

hetente látogatják őt. A családsegítő minden héten telefonon tartja a kapcsolatot a gyermekkel. A szülőket a RÉV Szenvedélybeteg Szolgálathoz irányította, hogy fel tudják dolgozni a gyermekük ideiglenes elvesztését, és a rendkívüli helyzetet, ami a szülőktől következetes nevelési módszert kívánt.

Egy másik esetben kiskorú, gyermekét egyedül nevelő 17 éves anya családba fogadó szüleitől ismeretlen helyre szökött, gyermekét hátra hagyta. Az anya körözés alatt állt, végül gyermekével együtt nevelőszülőkhöz került.

A 2021. márciusi ünnepek előtti napon 2 szülő és 5 gyermek Lajosmizsére költözött, ahol kiderült, hogy az egész családnál kimutatták a Covid-vírust. Családi támogatás hiányában a családsegítő feladat volt a krízishelyzet kezelése. Az önkormányzattól 20.000 forint azonnali települési támogatást intézett, bevásárolt a családnak, és a megfelelő óvintézkedések mellett kesztyűben, maszkban, védőruhában, telefonon történt egyeztetés után, a kapuba belülré beakasztva a csomagokat/meleg ételt elhárította a krízisveszélyt, a család nem nélkülözött. A családnak Intézményünk ásványvizet és tisztasági csomagot biztosított, melyben fertőtlenítő szerek is helyet kaptak.

További eset volt, amikor az egyébként várandós anyát kiskorú gyermekével a szülei egyik napról a másikra kitétték az utcára, és azonnali megoldást kellett keresni a problémára. A családsegítő az Érdi Családok Átmeneti Otthonában helyet talált, fuvart szervezett, melyben az önkormányzat nyújtott segítséget, és elkísérte az otthonba az anyát és gyermekét.

Az többi eset többségében a szülő magatartása okozta a gyermek krízishelyzetét a szenvedélybetegségével (alkohol, drog), a párkapcsolati problémájával, a gyermek bántalmazásával és elhanyagolásával, melyet sikerült megszüntetni.

10 esetben tett a Szolgálat javaslatot ideiglenes hatályú elhelyezésre, ez 11 gyermeket érintett.

Konfliktuskezelésre általában a szülők elválása során volt szükség, hogy a gyermekek minél kevesebb lelki, akár fizikai sérülést szenvedjenek el. Tavaly 4 esetben fordult ez elő, ahol a gyermekeket eszközül használták fel a szülők válásánál, illetve nem voltak tekintettel a gyermekeik sérülésére. A gyermekeknek sérül a biztonságérzetük, az emberekbe, szülőkbe vetett bizalmuk. Sajnos ezek a gyermekkorban elszenvedett, láthatatlan sérülések a későbbiekben nagy kárt tudnak okozni: felnőttkorban párkapcsolati, kötődési zavarokat okozhat, és a szülők negatív viselkedési modellje, mintázata is megjelenhet később a saját családjukban. Párterápiát, pszichológusi segítséget ajánlottunk a szülők és a gyermekek részére.

Szolgálatunk az év folyamán 16 alkalommal tartott a Család- és Gyermejkölési Központ jelzőrendszeri tanácsadója és az esetmenedzserek részvételével esetkonferenciát. Az esetkonferenciákon az érintett családok és a meghívott szakemberek működtek közre, ezáltal mindenki számára megfelelő, problémához illeszkedő megoldások születhettek.

Rendszereztek voltak a Központ esetmenedzsereivel az esetszbeszélések.

Kiemelkedően magas számban és színvonalon valósult meg az adományok gyűjtése és kiosztása, az előző év 501%-át teljesítette a Szolgálat a 2021. évben, ezzel jelentősen segítve a rászorulókat, különösen a téli és karácsonyi ünnepi időszak alatt.

A 2016-2021. évi adatok áttekintése során megállapítható, hogy az egyes szolgáltatások iránti igény évről évre változik, mely tevékenységi forma felé mutatkozik nagyobb szükséglet. A 2021. évi tevékenység-számokra – a vártakhoz hasonlóan – is hatást gyakorolt a fennálló vírushelyzet, azonban az új módszerek és a kialakult gyakorlat egyre gördülékenyebbé vált.

Szolgáltatási tevékenység adatai (alkalom) 2021. december 31.

Tevékenység	Tevékenység száma
Családlátogatás	417+9=426
Segítő beszélgetés	215+9=224
Segítségnyújtás ügyintézésben	163+2=165
Információnyújtás	120+4=124

Adományközvetítés	908
Esetkonferencia	16+0=16
Közvetítés másik szolgáltatáshoz	55
Közreműködés kapcsolattartásban	2+0=2
Környezettanulmány	33
Kríziskezelés	10+0=10
Konfliktuskezelés	0+4=4
Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez - pénzbeli	15+0=15
Közvetítés család- és gyermekjóléti központhoz	12+0=12
Sz szakmaközi megbeszélés	6
Összesen	2000

Forrás: 2021. évi KSH adatszolgáltatás módszertana és a Szolgálat nyilvántartása alapján, 2021. december 31-i jelentési időpontra, Lajosmizse és Felsőlajos települések együtt

3.3. Együttműködés a Család- és Gyermekjóléti Központtal

A Központ munkatársaival rendszeres a telefonon keresztüli kommunikáció, továbbá heti szinten 1-2 alkalommal a személyes kapcsolattartás esetmegbeszélések, esetkonferenciák, gyámhivatali tárgyalások alkalmával.

Szolgálatunk az év folyamán **16 alkalommal** tartott a Központ jelzőrendszeri tanácsadója és az esetenmenedzserek részvételével **esetkonferenciát**. Az esetkonferenciákon az érintett családok és a meghívott szakemberek lehetőségükhöz mértén megjelennek, ezáltal mindenki számára megfelelő, problémához illeszkedő megoldások szülehetnek.

Rendszeresek voltak a Központ esetenmenedzsereivel lebonyolított **közös családlátogatások, folyamatosan megtörtént a kölcsönös tájékoztatás a gondozási folyamat kapcsán.**

2021-ben **5 alkalommal került sor közös családlátogatásra**, melyek a családlátogatás elnevezésű nyomtatványokon az adott család anyagában szerepeltek.

3.4. Szünidei gyermekétkeztetésben való részvétel

Intézményünk a tavalyi évben sem vett részt a Gyvt. 21. § (1) g) pontja szerinti szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában a továbbra is fennálló járványhelyzet miatt. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai – a kiskorú gyermekek ellátása érdekében – munkájuk során rendszeresen felhívják ügyfeleink figyelmét az étkezés igénybevételeének lehetőségére, ügyintézés keretében pedig segítettük az igénylést.

3.5. Nyári gyermektáborok

A Gyvt. értelmében az Intézmény feladata a szabadidős programok szervezése. A nyári hónapokban, 2021. évben is 2 turnusban, turnusonként 5 nap időtartamban valósulhatott meg a táboroztatás. A tábor vezetője Faragó Gyula volt, aki pedagógusként, edzőként nagy gyakorlattal rendelkezik a táborvezetésben. Hatékony módszereivel, motiváló erejével, gyermekközpontú hozzáállásával pedig sikeresen formálta a résztvevő gyermekeket.

Munkáját az Intézmény és a Szolgálat munkatársai támogatták. A tábor megszervezésében, lebonyolításában részt vett 1 fő főiskolai hallgató is diák munkában.

A tábor 2021-ben június 28. – július 02. (1. hét) és június 05. – július 09. (2. hét) közötti időszakban került megrendezésre. Az 1. héten 20 fő, főleg alsótagozatos gyermekek vettek részt

a programokban, míg a 2. héten 22 fő, felsőtagozatos gyermekek érkeztek. A 42 gyermekből 20 gyermek együttműködési megállapodás alapján Szolgáltatunk gondozásában volt.

A programok alapját a sport adta, ennek az egészségre gyakorolt kedvező hatása mellett kiemelendő a közösségi tevékenységhez szükséges készségek fejlesztése, szocializáció támogatása. A délelőtti sportprogramoknak az elmúlt évekhez hasonlóan a *Lázár Bence Lajosmizsei Labdarúgó Sportcentrum* adott otthont.

Az előző évben nagy sikert arató programok a 2021. évben sem maradhettek el: a programok között szerepelt a MagánZoo (Felsőlajos) látogatása (1. nap délután), a Dechy Lovasfarmon való lovaglás (2. nap délután), valamint a Liza Aqua & Conference Hotel nyílt medencéiben történő fürdőzés (3. nap délután). Szerda délutáni program máshogy alakult a két turnus során. Az első héten a 4. nap délutánján a kisebb gyermekek a helyi Művelődési házban csillogtathatták meg kézműves tehetségüket. Kreativitásukért cserébe a napi program zárását követően a gyerekek hazavihették a délután folyamán használt rajzeszközöket, könyveket és játékokat. A nagyobb gyerekek számára, a 2. héten Szolgáltatunk üzemlátogatást szervezett a felsőlajosi Márka Üdítőgyártó Kft.-hez, ahova a csoport busszal jutott el. A mozgalmas és élményekben gazdag hetet pedig a táborzárás koronázta meg, amikor is a résztvevő gyermekek megkaphatták szorgalmukért, kitartásukért, fegyelmezettységükért a jól megérdemelt érmeiket, pozitívan és nevelő attitűddel értékelve egész hetes munkájukat.

3.6. Családsegítés egyedülállóknál

Egyedülállóként gondozott, ún. „családsegítő” ügyfelünk a tavalyi évben 11 fő volt. A vezető probléma az anyagi források hiánya volt, sokszor a munkahely elvesztése miatt. Ezt követte az egészségügyi és lakhatási probléma, szenvedélybetegségek, amelyekre igyekeztünk megoldást találni. Albérletet kerestünk, orvosi kivizsgálásokra, szolgáltatókhoz időpontokat szerveztünk, önéletrajokat írtunk, munkát kerestünk az ügyfeleknek, adományokat, segélyeket közvetítettünk, erőforrásokat kutattunk, melyekből eredmények születtek. Az ügyfeleknek a RÉV Szendélybeteg-segítő Szolgálat és a Magyar Máltai Szeretet Szolgálat segítségét is felajánlottuk.

1 fő krízishelyzetben lévő idős ügyfél esetében szociális bérlakást biztosítottunk, berendeztük az otthonát adományokból, valamint ellátásáról is gondoskodtunk. Idősotthoni elhelyezését, gondnokság alá helyezését indítottuk, melyből a kizáró gondnokság alá helyezése már megvalósult.

3.7. Látens hajléktalanság kezelése

A 2021-es évben is megjelent a hajléktalanság Lajosmizsén, melyet a Magyar Máltai Szeretet Szolgálat munkatársaival sikerült megoldani: 3 fő esetében hajléktalan szállóra sikerült eljuttatni a rászorulókat. Ez az érték növekvő tendenciát mutat a 2020-as (2 fő) érték mellett. Szomorú tény azonban, hogy a 3 főből 2 visszatért Lajosmizsére, a megfeszített összmunka ellenére, mivel a bentlakás önkéntességhez van kötve. Ezek az emberek képtelenek voltak szabályok között, több emberrel együtt élni. A probléma továbbra is fennáll.

3.8. Önkormányzati tüzifa-támogatásban való részvétel (folyamatos)

A települési önkormányzat által nyújtott tüzifa-támogatás igénybevételéhez, az ügyintézésben a Szolgálat munkatársai készségesen segítséget nyújtottak a kérelmek megírásában.

3.9. Szociális bérlakásokban élők támogatása

Lajosmizse, Telepi u.35/A szám alatti felújított szociális bérlakásokban élők életét folyamatosan figyelemmel kíséri Szolgáltatunk. Ebben 3 egyedülálló személy, és 3 család

érintett. Az önkormányzattal együttműködve családlátogatásokat végzünk, ügyintézekben nyújtunk számukra az előző évekhez hasonlóan segítséget, adományokat közvetítünk. Célunk egy tiszta, rendezett környezet és egy egymásért felelősséget vállaló közösség kialakítása.

3.10. Iskolakezdési támogatás

2021. 09. 02. napján a Lajosmizséért Közalapítvány az alapító okiratában meghatározott közhasznú céllal pályázati felhívást intézett a magasabb szintű iskolai képzés elősegítésére. Lajosmizsei lakcímmel rendelkező iskolás gyermekek részére ajánlották fel a támogatást. A gyermekek kiválasztását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatra bízta, így 11 rászoruló család 20 gyermeke, 13.000 Ft/fő iskolakezdési támogatásban részesülhetett, melynek szervezését, lebonyolítását és elszámolását a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai végezték el.

3.11. A GYVR rendszer bevezetése

Az országos gyermekvédelmi rendszer 2021. 07. 01-i bevezetése megnehezítette a családsegítők munkáját. A bevezetése előtt komoly szakmai munkát követelt az adatok ellenőrzése. A rendszer nagyon alapos, minden esetben a jelzéstől kezdve a gondozási folyamatot rögzíteni kell benne, ami a jelzés kapcsán sokkal több időt és munkát igényel részünkről, mint az eddigiek. A családsegítőnek az ASP rendszerrel együtt ebben a rendszerben is párhuzamos rögzítést kell végeznie. Munkánkat a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997 (XII.17) Korm.rendelet 18.§-a írja elő.

3.12. Gyermekkarácsony és a „Helyben a helyiekért” - adománygyűjtési akció

A Covid-járvány miatt megnőtt az anyagi és a családon belüli megbetegedések, halálesetek miatt érzelmi nehézségekkel is küzdő beteg, egyedülálló, vagy családos rászorulóknak száma. Az Intézményünk a felmerülő társadalmi problémára reagálva az eddigi hagyományokkal ellentétben javaslatot kért az intézményektől, magánszemélyektől, hogy mely személy, vagy család az, akit bár nem gondozunk, de rászorulóknak minősül.

A járványhelyzettel kapcsolatos korlátozások továbbra sem tudta az Intézmény megrendezni a hagyományos Luca-napi gyermekkarácsonyi ünnepségét. A rászoruló családok azonban nem maradtak „ajándék” nélkül. Az Intézmény munkatársai két hónapon keresztül folyamatosan gyűjtötték az adományokat, az év végén rendszeresen jelen voltak a helyi Spar bevásárlóközpontban, ahol élelmiszereket gyűjtöttek a rászorulóknak, melyekből névre szóló karácsonyi csomagokat készítettek, majd azokat személyesen vitték el a családokhoz, egyénekhez.

A csomagok nemcsak a gyermekek számára jelentettek örömteli pillanatokot, nemcsak játékokat, könyveket és édességeket tartalmaztak, hanem a családok számára alapvető és fontos élelmiszereket is. Ezáltal bővült az ajándékozásban részt vevő ellátottak köre, amely év végére közel 1000 főt számlált.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szervezése és irányítása alatt 1 új kezdeményezés, hagyomány született Lajosmizsén, amelynek megvalósításában, lebonyolításában minden intézményi dolgozó részt vett. Kezdeményezésünket látva a magánszemélyek adakozási kedve is megnőtt, egyre érkeztek az adományok, az ünnepek elmúltával is.

*

4. TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 pályázati program zárása

Intézményünk konzorciumi partneri minőségében vett részt a TOP-5.2.1-15-BK1-2016-00001 projektben. A projekt tevékenységei 2017. decembertől 2021. március végéig, 40 hónapon át valósultak meg. Intézményünk 7 témakörben, 59 fő szakmai közreműködővel, a lakosságból

1230 személyt elérve, 466 eseményt és rendezvényt valósított meg a településen, összesen 60 millió forint uniós támogatás felhasználásával.

A program célcsoportja a család-és gyermekjóléti szolgáltatás szempontjából is hangsúlyos szegregációs területen élő lakosság volt. A program tevékenységei hatékonyan támogatták a család- és gyermekjóléti szolgáltatás szakmai céljait, segítették annak tevékenységeit a problémák kezelésében és megelőzésében is.

Ez az Intézmény és a Szolgálat részéről is hatalmas erőfeszítést igényelt. A projekt 2021. márciusában sikeresen zárult. 2021-ben kiadásra került a projekt **„Ha egy jobb világot akarunk, magunknak kell felépítenünk.” című zárókiadványa.**

A zárókiadványban és a 2021. évi éves szakmai konferencia keretében a projektről és a zárásról már értekeztünk, ezen felül a tavalyi évi beszámolóban részletesen beszámoltunk, ezért ennek újbóli ismertetésétől eltekintünk.

*

5. Tapasztalatok

5.1. A veszélyeztetettség és szociális problémák általános tényezői

A gyermekek veszélyeztetettségének kialakulása során szinte minden esetben **összetett okrendszerrel találkozunk**, amelyben általában megjelenik egy-egy kiemelhető veszélyeztető tényező, ugyanakkor számos más oki tényező kell ahhoz, hogy tényleges veszélyeztető helyzet alakuljon ki. A 2021. évben a veszélyeztető tényezők alapvetően nem változtak, a hangsúlyokban tapasztaltunk eltolódásokat.

Demográfiai típusú veszélyeztető tényezők: az emberi életútban két kritikus időszak van, amely a szociális problémáknak való kitettség jelentős kockázatával jár: **a gyermekkor és az időskor.** A helyi tapasztalatok ezzel összhangban állnak, az év során jelzésben érintett személyek döntő többsége 18 évnél fiatalabb: a beérkezett 179 jelzésből 158 jelzés vonatkozott 18 év alattiakra. A nagykorú személyekkel kapcsolatos jelzések részben a várandóssághoz, részben pedig az időskorhoz kapcsolódnak, e korcsoportban az egyedüllét, a demencia, az önellátó képesség elvesztése jelent problémát. Nehézséget jelent, hogy az idősek körében sokszor a problémák belátása korlátozott, így a segítségnyújtást olykor nem fogadják el.

A veszélyeztetett személyek, családok esetében sok esetben megjelenik az anyagi erőforrások elégtelensége, a magas inaktivitás és alacsony foglalkoztatottság a szülők körében, ebből fakadóan jellemző a munkajövedelmek hiánya, a szociális ellátásokra utaltság magas foka. A járványhelyzet során tapasztaljuk, hogy sok család foglalkoztatási helyzete romlott vagy vált bizonytalaná. Időseknél az alacsony nyugdíjjövedelem jelent kockázatot, különösen azon esetekben, ahol az idősnek nem volt kellő jogosultsági ideje vagy a háztartás gazdálkodásában az elhunyt házastárs nyugdíja volt a fő bevételi forrás.

A szociálisan hátrányos helyzetű lakosság a foglalkoztatás szempontjából gyakran kiszolgáltatott és sérülékeny. A napi bejelentésre épülő foglalkoztatás bizonytalan élethelyzetet eredményez, sokszor csak az idényjellegű foglalkozás időtartama alatt rendelkezik a család megfelelő jövedelemmel.

A helyzetet rontja, hogy a családoknál rögzült, transzgenerációs **mintázatok** jöttek és jönnek létre, mely a társadalmi integrációs folyamatokat gátolja. Ez a jelenség a köznevelési intézményekben is probléma, hiszen a rendszeres iskolába járás, a tanulmányok befejezése, a szakmaszerzés tekintetében ez szintén problémát jelent. Több esetben tapasztaltuk, hogy a rövid távon megszerezhető jövedelemmel szemben a tanulás, az iskolai aktivitás, a szakmaszerzés nem jelent motivációt, annak hosszú távú hozadékait a családok nem képesek felmérni. Ennek következménye az alacsony iskolai végzettség, mely a munkaerő-piacon és a társadalmi részvételben is jelentős hátrányt jelent. Ennek a mintázatnak az átalakítása a szociális szakma

jelenlegi ismeretei szerint csak generációs távlatokban gondolkodó, intenzív, családok életében stabil pontként jelen lévő szociális segítségnyújtással lehetséges.

A **korai iskolaelhagyás** mellett fontos tényező, hogy a mai korban elengedhetetlen a folyamatos tanulás, ugyanis a korábban megszerzett ismeretek rugalmas alkalmazása, fejlesztése és bővítése a társadalmi részvételhez elengedhetetlenek. Ez a szociálisan hátrányos helyzetű családoknál szintén probléma, az ismeretek bővítésének hiánya pedig rögzíti az alacsony munkaerő-piaci státuszt, ami a jövedelemszerző képességet is minimalizálja.

A **járványhelyzet** kapcsán továbbra is látható, hogy a gyermekek tanulása is problémás. A családi háttér a hátrányos helyzetű családokban nem képes megfelelő támogatást nyújtani, a digitális eszközök hiánya mellett az alapvető tanulási kompetenciák és a digitális eszközök megfelelő használatának elsajátítása is hiányzik. A családok jelentős részénél van már valamilyen okoseszköz (pl. telefon), de a használat jellege teljesen eltér a digitális oktatás igényeitől, ez pedig jelentősen megnehezíti a tanulási feladatok végrehajtását. Az otthoni oktatáshoz szükséges feltételek sok helyen hiányoznak. A Család- és Gyermekegészségügyi Szolgálat és az oktatási intézmények lehetőségükhöz mérten igyekeztek az otthoni oktatás megvalósulását, sikerességét elősegíteni.

Mivel a hátrányos családok jelentős része bizonytalan foglalkoztatási helyzetű, az otthoni gyermekfelügyelet egyértelműen rontja a család megélhetési esélyeit, sokan nem jogosultak semmilyen álláskeresési juttatásra.

Nem ismert azon gyermekek száma, akiknél a digitális eszköz, illetve az Internethez való hozzáférés hiánya akadályt jelentett a tanulásban. A rászoruló gyermekhez a tananyag fénymásolt formában is eljuthatott.

Hasznos segítség lett volna, ha a gyermekek számára rendelkezésre áll olyan tanulópont az iskolában, ahol legalább időszakosan, kiscsoportos vagy egyéni formában, a védekezési szabályok betartása mellett, pedagógus támogatásával tanulhattak volna.

A **szociális ellátásokhoz való hozzáférésben** problémát jelent az ügyintézésben való járatlanság, az információ-hiány, a szükséges benyújtandó dokumentumok hiánya, ezekben az esetekben a munkatársak komoly erőforrásokat igénylő előkészítő tevékenységet folytatnak, mely a tájékoztatástól a hiányzó dokumentumok beszerzésén keresztül a beadványok elkészítésében való aktív segítségnyújtásig terjed. Jelen van az **analfabetizmus**, illetve még ennél is bővebb körben a **funkcionális analfabetizmus** is. Az ügyintézésekkel kapcsolatban belátható időn belül problémaforrás lesz a digitális kompetenciák hiánya, a járványhelyzet is felgyorsította azokat a folyamatokat, melyek az elektronikus ügyintézés szerepét jelentősen növelik.

A rossz szociális helyzethez kapcsolódnak a különböző **életviteli problémák**. A pénzkezelési ismeretek hiánya a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A megkapott ellátások a korábbi időszakok hiányainak fedezetére szolgálnak, így az adott hónapra ismételen hiánnyal indul a család. Találkoztunk azokkal a jelenségekkel is, amikor a kiadott javakat egymástól eltulajdonítják, egyesek eladják. A **jövedelmi szegénységhez** gyakran társul a **pénzkezelési ismeretek, készségek hiánya**: a megszerzett jövedelmek esetén rossz hatékonyságú felhasználással rontja tovább a helyzetet. A rövid távú túlélési stratégiákból következő életvitel nem egyeztethető össze a mai társadalomban való eredményes működéshez szükséges, legalább több éves távlatban gondolkodást feltételező viselkedéskultúrával.

A **kortárs csoportok hatása** különösen a felsőtagozatos - középiskolás korosztályban magas, a nem megfelelő környezet számos veszélyeztető helyzetet (lemorzsolódás, korai várandósság, szerhasználat, bűnelkövetés vagy áldozattá válás) eredményezhet. A rossz kapcsolati hálózat a kutatások alapján erőteljesen korlátozza a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, gátolja a

„kitörést” még azokban az esetekben is, amikor az egyén akaratlagosan tesz az előre jutásért. Ebben a közegben fontos az integrált szemléletformáló programok megvalósítása.

Sok családban jellemzőek a **szenvedélybetegségek**, egészen fiatal korban megjelenik a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a gyógyszerfüggőség, illetve nagymértékben terjed az egyéb pszichoaktív szerek használata. Ez utóbbi esetében a kínálat szakemberek számára is nehezen követhetően változik, az olcsó, de rendkívül egészségkárosító szerek elsősorban a szegényebb társadalmi csoportok között nyertek teret. Ezek beszerzése elsőbbséget élvez, mindennel szemben, ezt sokszor a gyermekek ellátása szenvedti meg, a fiatalok fogyasztók esetében a tanulmányok elhanyagolása, a bűnelkövetővé, vagy áldozattá válás mind jelentős kockázattal van jelen. A pszichoaktív szereket sok esetben legálisan beszerezhető összetevőkből készítik el, így a rendőrség hatékony beavatkozása nem lehetséges, más hatósági intézkedés is csak közvetetten tud a problémára reagálni.

A **szocializáció zavarai** sokszor generációkon átívelnek, ezek a problémák alapvetően a családi működést károsítják, a gyermeknevelés eredményességét rontják, magas a családon belüli konfliktusok száma, amely sokszor bántalmazásba fordul át. A bántalmazott személy védelme különösen nehéz, ha kapcsolati függőség áll fenn, hiszen a bántalmazást követően maga a bántalmazott tér vissza a kapcsolatba, és a védelme érdekében tett intézkedésekben sem együttműködő.

A jövedelmi szegénységhez kapcsolódik a **lakhatási szegénység** jelensége. Az ingatlanpiaci helyzet néhány év alatt rendkívüli módon emelte a településen is az árakat, az alacsony jövedelmű családok számára elérhetetlenné teszi az elfogadható minőségű lakhatást. A saját ingatlanok karbantartása, fejlesztése szintén nehézségekbe ütközik, az önerőből elvégzett tevékenységek sokszor a bentlakókra is veszélyt jelentenek. A hátrányos helyzetű családok számára az állami támogatási programok nehezen elérhető, azoknak ugyanis feltétele a stabil foglalkoztatás.

A hátrányos helyzetű csoportoknál emiatt nagy arányban van jelen a szívdességi lakáshasználat, ami rendkívül instabil helyzetet jelent a családnak, de a bérelt ingatlanokban sem jobb érdemben a helyzet. A megfizethető árszinten csak a komfort nélküli, alacsony komfortfokozatú, leromlott állapotú ingatlanok maradtak, illetve az érintettek csak a tanyavilág mélyén tudnak letelepedni, ahol a közszolgáltatások elérése nehézkes, a szociális ellátórendszer is csak alacsony hatósággal képes nyomon követni a történéseket.

A kiskorúak helytelen magatartása, inaktivitása sok esetben a szülő kontrollnélküliségéből fakad. Sajnálatos módon jelentős mértékben tapasztalható a szülői érdektelenség, vagy annak probléma megbeszélése során az ellenséges megnyilvánulás. Megbeszéléseken, esetkonferenciákon késve vagy egyáltalán nem jelent meg az érintett szülő. Előfordult, hogy valótlan dolgokat állított a szülő, támadólag lépett fel a családsegítővel szemben, szóban becsmérelte, tettelegességgel fenyegette. Nem ismerte el a megjelentek hatáskörét, nem fogadta el a hozott döntéseket. Több alkalommal is, több család esetében is feljelentéssel fenyegetőztek, jogaikra hivatkozva. Telefonos hangfelvételeket rögzítettek a személyes találkozások során, melyhez nem járultunk hozzá, és ezt az esetkonferenciákon is folytatni szeretnék volna, de az esetkonferencia levezetője ezt megtiltotta, a telefonokat ki kellett kapcsolni, melyet az esetkonferencia jegyzőkönyvben is rögzített, hogy a felvételhez senki nem járult hozzá. Összefoglalva a jelzőrendszeri tagok által is megjelölt, s a Szolgálatunk munkatapasztalata alapján is azonosítható, veszélyeztetettséget előidéző okokat, körülményeket a gondozásban lévő ügyfelek esetében a legfontosabbak:

- **anyagi problémák** (alacsony foglalkoztatottság, tartós (rögzült) inaktivitás, alacsony szintű munkajövedelem, szociális ellátásokhoz való alacsony hozzáférés);
- **szülők alacsony iskolázottsága** (8 általános vagy annál kevesebb befejezett iskolai osztály);

- **rossz lakhatási körülmények** (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, leromlott állag, gettósodott városrészek, rendezetlen lakhatási viszonyok, hulladékfelhalmozás);
- **életviteli problémák** (szenvedélybetegségek: cigaretta, alkohol, szerhasználat, kábítószer-terjesztés, több esetben várandós állapotban kábítószerfüggőség, megszerzés érdekében vagyon elleni bűncselekmények, egyéb devianciák, generációkon átívelő szocializációs zavarok hiánya, értékek devalválódása)
- **családi problémák** (párkapcsolati problémák, gyakori konfliktusok, kapcsolati erőszak, kiemelendő a fiatalkorúak korán létesített életvitelszerű együttélése, korai gyermekvállalás, várandós kiskorúak és helyzetük, szülők közötti konfliktus, családon belüli erőszak, veszekedés a gyermekek jelenlétében);
- **egészségügyi problémák** (diagnosztizálatlan és kezeletlen krónikus megbetegedések, szenvedélybetegségekből fakadó egészségkárosodások, mentálhigiénés és pszichiátriai problémák, rendezetlen társadalombiztosítási jogviszonyból fakadó hátrányok, elhanyagolásból fakadó egészségkárosodások, egészségügyi veszélyeztetés: orvosi terápia mellőzése, nem megfelelő betartása, egészségügyi állapotból eredő problémák);
- **magatartási problémák;**
- **személyi higiénia hiánya, tetvesség, nem évszaknak megfelelő ruházat;**
- **oktatással kapcsolatos problémák** (igazolatlan hiányzások, tanulási zavar, tanulók inaktív tevékenysége, házi feladat, felszerelés hiányosságai, tankötelezettség elmulasztása, évismétlés, társadalomba való beilleszkedés nehézsége, lemorzsolódás);
- **nem megfelelő szülői magatartás** (szülői együttműködés hiánya, következtelen nevelés, fizikai és érzelmi elhanyagolás, bántalmazás, szülői felügyelet hiánya, szülői érdektelenség, szülői alkalmatlanság);
- **kiskorúak bűncselekményben való érintettsége, főként elkövetői minőségben** (lopás, rablás, garázdaság, rongálás, engedély nélküli vezetés, kábítószer-birtoklás);
- **egyéb társadalmi problémák** (digitális eszközök túlzott használata, romló közmorál, hedonizmus, reklámok negatív hatása, későn érkező szankciók, törvényi szigor hiánya).

A településen jelentős lakosság számú szegregátum és egy kiterjedt szegregációval veszélyeztetett terület található. A helyi adatok alapján a szegregált terület lakossága az elmúlt egy évtizedben közel megduplázódott, miközben a település összlakosságának a száma gyakorlatilag stagnál. Ez alapján a szociális nehézségekkel küzdő lakosság száma és aránya is emelkedőnek mondható. A szociális problémák kihatnak a gyermekekre is, a családi problémákat sok esetben a gyermekekre vonatkozó jelzéseken keresztül észleli az ellátórendszer. A hatékony beavatkozás nagy erőforrásokat igényel, a gondozási folyamat akár évekig is eltarthat.

Tapasztalataink szerint a hatósági intézkedésben érintett személyek számánál kis arányú az intézkedés megszüntetését eredményező javulás. A védelembe vétel sok esetben tartós, jó esetben bár a veszélyeztető helyzet megszűnik, a család az alapellátás keretében gondozható tovább. Ezt azonban sokszor újbóli védelembe vétel követi. A Szolgáltatunk gondozásából való kikerülés sokszor csak a család elköltözésével vagy a nagykorúság elérésével (illetve a tankötelezettség lejártával) történik meg.

*

6. Pénzügyi-gazdasági adatok

Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény alapján 4 256 200 forint/számított létszám/év fajlagos finanszírozást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgálatoknak. Ez alapján a Család- és gyermekjóléti szolgálat bevétele 2021. évben 11 066 120 Ft volt. A szakmai dolgozók után szociális ágazati összevont pótlék volt igényelhető. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe, térítési díjbevétele a szolgálatnak nincs.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat vonatkozásában az összes kiadás 32 656 847 Ft, kiadásainak döntő többségét (83,3%-át) a személyi jellegű kiadások tették ki. A személyi kiadások tekintetében a garantált bérminimum összegének 8%-os emelkedése 2021-ben is meghatározó.

A szociális hozzájárulási adó követte a 2020. évi (2%-kal) csökkentett változásokat. Ez a teljes 2021. évben kis mértékben csökkentette a személyi kiadásokat is. Az illetmények és járulékaik összesen 27 214 846 Ft-ot, a dologi kiadások 4 887 044 Ft-ot, a beruházások 554 957 Ft-ot tettek ki.

*

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok és feladatok meghatározása

7.1. Koronavírus helyzettel kapcsolatos célok, feladatok

A járvány fennállása miatt továbbra is gondot jelent, hogy sok család nehezebb élethelyzetbe került: részben a munkahelyük elvesztése, vagy éppen a gyermekük napi felügyeletének megoldása miatt. A közszolgáltatók és a családok közötti kapcsolat, a személyes kapcsolattartás továbbra sem közelítette meg a járvány előtti szintet, így továbbra is számolni kell a veszélyeztető élethelyzetek látens jelenlétével.

A vártaknak megfelelően a járványhelyzet a 2021. évben is fontos szerepet játszott a veszélyeztetettség észlelésében, így továbbra is elengedhetetlen a jelzőrendszeri tagok közötti intenzív párbeszéd és tapasztalatcsere a veszélyeztető élethelyzetek minél hatékonyabb felderítése érdekében.

7.2. Jelzőrendszerrel kapcsolatos feladatok

A Szolgálat jövőjére vonatkozóan elengedhetetlen a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés, a közös munka további finomítása, kompetenciák és stratégiák egyeztetése. A jelzőrendszeri munka esetében törekszünk a preventív kockázat-felderítést a szakmai munka fókuszába helyezni, amennyire a jelzőrendszeri munka jogi és szakmai keretei ezt lehetővé teszik. A korai szakaszban feltárt veszélyeztető tényezők kezelése potenciálisan a későbbi, komolyabb beavatkozást igénylő problémák kialakulásának kockázatát csökkenti. Törekszünk a veszélyeztető tényezők mögötti összefüggések mélyebb megértésére, ez ugyanis a választ és a prevenció munkát is segíti.

A jelzőrendszeri szakmaközi megbeszéléseken törekszünk hasznos elméleti és gyakorlati ismereteket átadó előadók meghívására, az aktuális problémák szerint meghatározott tematika mentén. A jelzőrendszeri adatok alapján folytatjuk a szociális problémákra fókuszáló helyi stratégia-alkotási és megvalósítási folyamatot.

A szakemberek alacsony létszáma és leterheltsége is nehézségek elé állítja a szakmai működést.

A jelzőrendszeri működés hatékonyságának növelésére az intézmény részéről a 2022. évben az alábbi intézkedéseket tervezzük:

- jogszabályok és szakmai szabályozók változásainak nyomon követése, alkalmazása;
- a veszélyeztetettséggel kapcsolatos jelzések szakmai szabályzóknak megfelelő kezelése;
- szoros együttműködés a Kecskemét Járási Család - és Gyermekjóléti Központtal;
- a járványhelyzet miatt a szakmai szervezetek, jelzőrendszeri tagok közötti beszűkült kapcsolat erősítése, munkájuk újból történő megismertetése;
- szorosabb kapcsolatépítés iskolapszichológussal, Pedagógiai Szakszolgálattal;
- jelzőrendszeri együttműködés elősegítése a szakmaközi megbeszéléseken;
- információ-és tudásmegosztás hatékonyabb munkavégzés érdekében: a 2021. évi jelzőrendszeri beszámolókból 1-1 nagyobb problémás esetkörhöz kapcsolódóan jelzőrendszeri tagok, vendégelőadók, szervezetek meghívása az Intézménybe, a szakmaközi megbeszélések során ismertető előadások tartása;
- szülői munkaközösségek bevonása a szakmaközi megbeszélések előadásaival összefüggésben;

- a hiányszakma jelleg és az emiatt időnként megjelenő munkaerőhiányra tekintettel, a felsőfokú szociális képzéssel rendelkező szakemberek folyamatos biztosítása érdekében kapcsolatok felvétele képző intézményekkel, ösztöndíj programokhoz csatlakozással, Fenntartónk bevonásával.

7.3. Óvodai és iskolai szociális segítség

A jelzőrendszerben továbbra is hiányosságként említhető, hogy az **óvodai-iskolai szociális segítség**, amelye 2018. szeptember 1-től biztosítandó a köznevelési intézményekben. Az ellátási területen működő köznevelési intézmények alapján 1 fő óvodai-iskolai szociális segítő jelenléte indokolt, ezt azonban a Család- és Gyermekjóléti Központ létszámhiány miatt eddig nem tudta biztosítani, köznevelési intézményben nagy szükség lenne a munkájukra. A rendszer megvalósításával csökkenthető lenne az iskola-óvodai jelzések száma. Az iskolai szociális munka megvalósulásának szorgalmazása Fenntartónk által is indokolt.

8. Zárzó

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai nagy elhivatottsággal, szakmai tudásuk legjavát adva, a vonatkozó jogszabályok, intézményi szabályzatok ismeretében tevékenykednek a gyermekvédelemben érintett szakemberekkel, intézményekkel és civil szervezetekkel együttműködve a gyermekek jogainak érvényre juttatása, érdekeik védelme, szükségleteik biztosítása érdekében. Ezen gondolatokat a jövő nemzedékéért érzett felelősségtudat vezérli.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat nem önmagában, csak szorosan együttműködve a szakmai intézményekkel, Önkormányzattal, iskolákkal, óvodákkal, Védőnői Szolgálattal, házi orvosokkal, hatóságokkal, Gyermekjóléti Központtal, civil és egyházi szervezetekkel, magánszemélyekkel, támogatóinkkal együtt tudja csak a munkáját megfelelően elvégezni.

A munkánkhöz adott segítséget valamennyi közreműködőnek és segítőnek ez úton tisztelettel megköszönjük. A sikeres családsegítés és gyermekvédelem érdekében a továbbiakban is számítunk a közös együttműködésre.

**3.b) A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
beszámolója a Pártfogó Felügyelői munkáról**
(Készítette: Hajas János pártfogó felügyelő)

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya az észlelő-jelző rendszer tagja. A Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat valamint az Igazságügyi Osztály munkája több ponton szorosan összekapcsolódik. Az együttműködés főként a környezettanulmányok készítésében és a pártfogó felügyelet végrehajtásában nyilvánul meg.

A bűncselekményt elkövető fiatalok esetében a rendőrségi megkeresést követően, környezettanulmányt készítünk. Ilyenkor a Gyermekjóléti Szolgálattól információt kérünk a fiatalokról a környezettanulmány elkészítéséhez.

2021. évben Felsőlajos településen fiatalok bűnelkövető esetében nem készült környezettanulmány. Legutóbb 2016-ban kerestem fel a települést környezettanulmány felvétele ügyében. Abban az esetben megkerestem az illetékes Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársait.

Felsőlajos és Lajosmizse esetében is elmondható, hogy jól működik a bűnmegelőzés és a „látható rendőri jelenlét”, ami elriasztja a fiatalokat a bűncselekmények elkövetésétől. Tekintettel arra, hogy egyetlen egy környezettanulmányt sem kellett készítenem Felsőlajos településen, ezért a gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezőkre, családon belüli helyzetükre, veszélyeztetettségükre jellemző faktorokra nem tudok következtetni és konzekvenciákat levonni.

**3.c) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi
Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről:**

Készítette: Szabó Márta -Tagintézmény Vezető Kovács Zsuzsanna Mária- Gyermekvédelmi felelős

Az óvoda gyermek- és ifjúságvédelmi rendszerének működéséért az óvoda vezetője felelős. Az ő munkáját segíti a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős Kovács Zsuzsanna Mária, és aktívan részt vesz minden óvodapedagógus. A helyi óvodai nevelési program tartalmazza a gyermekvédelmi munka azon alapvető feladatait, melyet célul tűzött ki a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek segítésére.

1. Demográfiai mutatók:

Az óvodába járó gyermekek száma 2021 szeptemberében 52 fő.

Az óvoda létszáma változott a nevelési év során, 1 gyermek október 1-i statisztika után költözés miatt kiiratkozott, így létszámunk 51 főre változott.

2. Az önkormányzat által nyújtott ellátások:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és védelembe vett gyermekünk nincs. Nevelőszülő nevel 5 gyermeket.

Kedvezményes étkezésben részesülők adatai:

- 100%-os kedvezmény: 47 fő

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- A sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekkel csoporton kívül egyénileg is foglalkozunk.
- Több odafigyelést, nagyobb toleranciát tanúsítunk ezen gyermekek irányába, segítve ezzel a testi-lelki és értelmi képességeik felzárkóztatását.
- Szülői értekezleteken, és családlátogatások alkalmával nevelési problémák, magatartási zavarok rendezéséhez segítséget nyújtunk.
- Rendszeres kapcsolatot tartunk a Lajosmizsei Gyermekjóléti Szolgálattal, szükség esetén kérjük a segítségüket.
- Külső szakember segítségét is kérjük a legproblémásabb esetekben.
- Az Önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi támogatást kapnak.

4. Jegyzői hatáskörben tett intézkedések:

Jegyzői intézkedésekre sem került sor.

6. Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A gyermekvédelmi megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken, konferencián intézményünket képviseltük. A gyerekek fejlődéséről és érzelmi állapotáról és a szülőknek az óvodával való kapcsolatáról adtunk tájékoztatást. Jelzőrendszeri feladatainknak eleget teszünk.

Megbeszéljük az aktuális problémákat, és segítséget kapunk azok megoldásában. Figyelemmel kísérjük a problémás eseteket.

Probléma esetén a gyermekvédelmi felelős a csoportbeli óvónővel kimegy családot látogatni, és ha a szülővel nem jut megegyezésre, nem történik változás, a családsegítő segítségét kéri.

A védőnővel is pozitív az együttműködésünk, rendszeresen szűri a gyermekeket, sok segítséget kaptunk és nyújtottunk is egymás munkájában.

Ebben a nevelési évben a Nevelési Tanácsadó 11 fő (6 fő októberi statisztikában benne volt, 5 gyermek a későbbiekben kapott státuszt) gyermeket sorolt BTMN kategóriába. Kettő gyermek rendelkezik SNI besorolással a Megyei Szakértői Bizottság véleménye alapján. Mindannyian megkapják a határozatok alapján az előírt, szakemberek által biztosított fejlesztéseket.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok megfogalmazása:

Pedagógiai Szakszolgálat keretein belül logopédus foglalkozott helyben a beszédhibás gyerekekkel. Szeretnénk, ha továbbra is megmaradna ez az ellátás, mert a szülőknek is segítség, hogy ingyenes és nem kell utazni a gyermekkel.

A Nevelési Tanácsadó jelen helyzetben Kecskeméten végzi vizsgálatait. A munkájuk diagnosztikai jellegű, tanácsokat kapunk a gyermekek fejlesztéséhez is. Szeretnénk, ha ez helyben működne ismét, a járványhelyzet rendeződésével.

A sajátos nevelési igényű gyermekeink fejlesztése gyógypedagógus által előző években is itt helyben valósult meg reméljük így történik ez majd a jövőben is.

8. Bűnmegelőzés intézményünkben:

Erkölcsei nevelés során fokozott figyelmet fordítunk a bűnmegelőzés témakörére.

Szerepjátékok során pozitív mintákat erősítjük.

Közlekedés alapvető szabályait betartatjuk, gyakoroljuk.

9. A koronavírus helyzettel összefüggő megelőző intézkedéseket megtettük. Folyamatos és nagyfokú odafigyeléssel betartottuk a törvény korona vírusra vonatkozó előírásait.

3.ca) A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége gyermekvédelmi beszámolója
(Készítette: Hajdú Zoltánné Bölcsődei Intézményegység-vezető)

Törvényi szabályozók és a bölcsődék gyermeklétszáma:

A bölcsőde a személyes gondoskodás keretébe tartozó, gyermekjóléti alapellátások egyike. A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából való kiemelésének megelőzéséhez.

A bölcsődék működését, a gyermekvédelmi feladatok ellátását a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet határozza meg.

Bölcsődéinkben 3 éven aluli gyermekek nevelése, gondozása történik.

A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegységében a férőhelyszám összesen 26 fő. A bölcsőde egy gondozási egységgel, azon belül két csoporttal működik. A pillangó csoportban valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, így 14 fő gyermek nevelése, gondozása folyik, a Napocska csoportban 12 fő gyermek nevelése, gondozása zajlik.

A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézménye Bölcsődei Intézményegysége 2021. november 24.-én nyitotta meg kapuit. Az új intézmény egy csoporttal működik, tehát 14 fő gyermek fogadására és ellátására alkalmas. Jelenleg 9 fő gyermek bölcsődei ellátását biztosítjuk a Katica csoportban.

Az ellátás igénybevételének módja

A Lajosmizse és Felsőlajos Köznevelési, Egészségügyi és Szociális Közszolgáltató Társulás (rövidített neve: Lajosmizsei Közfeladat-ellátó Társulás) által fenntartott Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége, valamint a Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézménye Bölcsődei Intézményegysége, Lajosmizsén és Felsőlajoson élő gyermekek gyermekjóléti alapellátás keretében, azon belül a gyermekek napközbeni ellátása, bölcsődei ellátását végzi. A gyermekek felvétele egész évben folyamatos a szabad férőhelyek erejéig. Minden évben április vagy május hónapokban az óvodához igazodva lehetőség van csoportos bölcsődei beiratkozásra.

A bölcsődei ellátás igénybevétele önkéntes, a felvétel kérelemmel indul, az irányadó jogszabályokban meghatározott módon és formában. A kérelem benyújtásakor a családok tájékoztatást kapnak arról, hogy milyen iratok szükségesek a bölcsődei felvételhez, valamint a fokozatos beszoktatás módjáról és időtartamáról is. Az értesítőn szerepel az első szülői értekezlet időpontja, ahol tájékoztatást kapnak a családok a bölcsődei életéről, a bölcsőde szakmai programjáról, a beszoktatás menetéről, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, valamint a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is ekkor van lehetőség. Ha olyankor kéri gyermekük bölcsődei elhelyezését, amikor a bölcsődébe járó gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet és úgynevezett "várólistára" kerülhetnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán valamilyen okból megüresedő férőhelyekre bekerülhetnek. A bölcsődevezető intézkedése ellen, az ellátásban részesülő az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz benyújtott panasszal élhet. Az intézményi ellátás igénybevételéről az ellátást biztosító, és az ellátást igénybe vevő között megállapodás megkötésére kerül sor, mely megállapodásban rögzítésre kerülnek az intézmény, és az ellátást igénybe vevő kötelezettségei és jogai. A tájékoztatási kötelezettséget követően a törvényes képviselő nyilatkozik, miszerint a tájékoztatásban foglaltakat tudomásul vette, tiszteletben tartja, és aláírásával azt igazolja.

A felvétel rendje

A gyermek bölcsődébe történő felvétele történhet szülői kérelemre, vagy a gyermek felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- Körzeti védőnő,
- Házi gyermekorvos vagy a házi orvos,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyámhatóság.

A felvételi kérelem elbírálásának szempontjai

1. A felvételi sorrend kialakításánál a szülők/törvényes képviselők kötelesek a munkaviszonyt igazolni.
2. A bölcsődei felvételnél - az alábbi sorrendben – előnyben kell részesíteni Gyvt.43 § (3)
  - a. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket
  - b. a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket
  - c. az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
  - d. a védelemben vett gyermeket
3. Azonos feltételekkel bíró kérelmezők közül, a csoportbeosztás szempontjából legoptimálisabb, illetve az életkor szerinti csoportösszetételnek megfelelően kerül kiválasztásra a gyermek. 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 46. §

Szakmai munka:

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő munkája, tevékenysége igen sokrétű. Feladata a gyermekek sajátos igényeit figyelembe véve, a nevelés-gondozás egysége, a gyermek személyes adminisztrációjának vezetése, a folyamatos napirend betartása. A gyermekek számára biztosítjuk a koruknak és fejlődésüknek megfelelő, fejlesztő, esztétikus játékokat, a tiszta és higiénikus környezetet, a nyugodt, derűs, szeretetteljes légkört, a biztonságot nyújtó, állandó „saját” kisgyermeknevelőt, amelyek elengedhetetlen feltételei az egészséges érzelmi és szociális fejlődésnek. A kisgyermekkorban kapott ingereknek meghatározó szerepük van a gyermek egész életének alakulásában.

Bölcsődénk nyújtotta szolgáltatások:

- A gyermekek szakszerű nevelése, gondozása.
- Jól összeállított napirend, mely elősegíti az aktív játéktevékenységet, az időjárástól függően a csoportokban illetve a szabadban.
- Kellő mozgáslehetőség biztosítása.
- A gyermekek szókincsének gyarapítása, a helyes beszéd elsajátítása és annak gyakorlása (ének, mondóka, vers, mese, beszélgetés)
- Segítség nyújtás a helyes szokások, szabályok elsajátítása terén, az önállósodási folyamatok „én tudat” kialakulásában.
- A bölcsődei étrend hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez.
- Heti rendszerességgel orvosi ellenőrzés, szükség szerint ellátás, illetve orvosi tanácsadás.
- Prevenció jelleggel egészségnevelés, szülői tanácsadás előadásokkal.
- Havi rendszerességgel családi programok szervezése.

Bölcsődei nevelés, gondozás gyermekvédelmi feladatai

A bölcsődei szakember, bár a jogszabály külön nem nevezi meg, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja. Saját tevékenységében köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása, súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

A bölcsődei szakember:

- közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- hozzájárul bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő gyermek felzárkóztatásához,
- észre kell vennie, ha a gyermek fejlődése látszólag indokolatlanul lelassul, megtorpan, fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra,
- jeleznie kell, ha a bölcsődei nevelés-gondozás eszközeivel nem tud hatékonyan segítséget nyújtani.

A bölcsődei szakember jelzéssel köteles élni:

- Amikor a gyermek veszélyeztetettségének gyanúja felmerül.
- Amikor a gyermek veszélyeztetettségének mértéke nem megállítható.
- Amikor az észlelt probléma a bölcsődei szakmai eszközökkel nem kezelhető.
- Amikor azonnali intézkedésre van szükség.

Prevenió - Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása, Bűnmegelőzés

Személyes példamutatásra építve derűs, elfogadó légkörben naponta kell biztosítani a folyamatos játékot, az elegendő szabadlevegőn tartózkodást, a gyermekek fejlettségének, állapotának megfelelő étrendet, a fejlődéséhez szükséges élelmi anyagokat. Tehát már a bölcsődében is fontos az egészségvédelem és a prevenió, és az ezzel kapcsolatos szokások kialakítása, melynek ebben az életkorban alapozó jelentősége van.

A lelki egészség zavarai hozzájárulhatnak, hogy a gyerekek veszélyeztetetté váljanak mind bűnelkövetés, mind az áldozattá válás szempontjából, ezért különösen fontos a prevenió kisgyermekkorban is. A gyermekek testi-, lelki egészségének megőrzése, az egészséges életmód, a helyes szokások, viselkedés módok megalapozása a bölcsődei egészségvédelem célja.

Az intézményben ellátott gyermekekről csak a szülők, törvényes képviselők, illetve a hivatalos szervek kaphatnak felvilágosítást. Továbbá a gyermekek és családjuk elérhetőségeiről információt nem adunk ki. A részünkre átadott adatokat csakis arra a célra használjuk fel, amire azt rendelkezésünkre bocsátották (például statisztikához, intézményi nyilvántartáshoz). Ezeket az adatokat más célra történő felhasználás céljából soha semmilyen körülmények között senkinek nem adjuk tovább, azokat minden elvárható módszerrel védjük attól, hogy azok részben vagy egészben illetéktelen kezekbe kerüljenek.

Veszélyeztető tényezők

Intézményeinkbe is érkeznek nehezebb körülmények között élő családok, annak ellenére, hogy a bölcsődébe olyan családok gyermekei kerülnek felvételre, akik munkahellyel rendelkeznek, keresőtevékenységet folytatnak. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a hátrányos helyzetben lévő, a sajátos nevelési igényű és a nagycsaládban nevelkedő gyermekek szülei/törvényes képviselői mentesülnek a gondozási díj befizetése alól, valamint ingyenesen vehetik igénybe a bölcsődei gyermekétkeztetést. Továbbá a jövedelem alapján, valamennyi család igényelheti az ingyenes gyermekétkeztetést. Ezek a kedvezmények enyhítik a családok mindennapos terheit.

	1. oszlop Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak létszáma	Ebből (1. oszlop) hátrányos helyzetű gyermek	Ebből (1. oszlop) védelemben vett gyermek	Bölcsődei ellátásban részesülő SNI gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Gyermekek egyedül nevelő családok száma
Nevelési év	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2014/2015	1	0	0	0	3	1
2015/2016	5	0	0	1	4	2
2016/2017	5	0	0	1	6	2
2017/2018	2	1	0	0	4	0
2018/2019	5	3	0	0	4	2
2019/2020	3	2	1	1	2	0
2020/2021	2	2	1	1	7	2
2021/2022	0	0	0	0	4	3

1.sz. táblázat. Bölcsődei ellátás során kedvezményre jogosult családok száma - Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége

	1. oszlop Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak létszáma	Ebből (1. oszlop) hátrányos helyzetű gyermek	Ebből (1. oszlop) védelemben vett gyermek	Bölcsődei ellátásban részesülő SNI gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Gyermeküket egyedül nevelő családok száma
Nevelési év	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2021/2022	0	0	0	0	1	0

2.sz. táblázat. Bölcsődei ellátás során kedvezményre jogosult családok száma - Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőljajosi Tagintézménye Bölcsődei Intézményegysége

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések, esetmegbeszélések

2021 évben nem kellett jelzéssel élnem a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai szerveznek szakmaközi megbeszéléseket, biztosítva ezzel a jelzőrendszer működését. Így koordinálni tudja azon szakemberek együttműködését, akik Lajosmizsén bármilyen formában, munkájuk révén kapcsolatba kerülnek gyermekekkel és családokkal. Hasznosnak ítélem ezeket a megbeszéléseket, találkozókat, hiszen így betekintést nyerhetek más intézmények, más korosztályt érintő problémáiba. Tapasztalatom szerint a jelzőrendszer jól és hatékonyan működik - még a járványügyi helyzetben is - hiszen a felmerülő problémákra a legtöbb esetben azonnal megoldást találnak, illetve kínálnak a szakemberek. A Szolgálat által szervezett eseményeken rendszeresen részt veszek.

Gyermekvédelmi munka

Igyekszünk a szülőket a megfelelő információkkal ellátni, amelyek a családok segítségét irányozzák elő. Például, hogy hová, kihez fordulhatnak segítségért egy felmerülő probléma esetén. A bölcsődébe bekerült családokat ösztönözzük a segítségnyújtásra, olyan formában, hogy arra kérjük őket, hogy a kinőtt ruhaneműket, a megunt játékokat ajánlják fel a bölcsődének, így mi ezeket a legmegfelelőbb helyre juttatjuk el, azokhoz a bölcsődébe bekerült családokhoz, ahol ezzel is tudjuk segíteni a hátrányos helyzetben lévő gyermekeket.

A hátrányos helyzetű gyermekek számára megkülönböztetés nélkül próbálunk segítséget nyújtani. Azonos bánásmódban, figyelemben, szeretetteljes odafordulásban részesítjük őket. A különbség talán abban figyelhető meg, hogy a fejlesztésük, gondozásuk, nevelésük – persze a korosztálynak és az érettségüknek, fejlettségüknek megfelelően – célzatosabb. Tapasztalatom szerint ezek a gyermekek jobban igénylik a felnőttek testközeliségét, társaságát, a közös játékot, figyelmet. Ezen igények, ha megfelelően kielégülnek, akkor könnyebben indulnak el az önállósodás útján, mindenféle – a korcsoportnál jellemző - lemaradás nélkül. Gondozásuk során nagyobb figyelmet igényelnek a kisgyermeknevelőjüktől annyiban, hogy a testi higiéniára kifejezetten figyelnek és kitérnek.

A bölcsődében odafigyelünk, nyomon követjük, rendszeresen dokumentáljuk a gyermekek megfelelő fejlődését. Amennyiben rendellenességet, vagy egyéb problémát észlelünk, felvesszük a kapcsolatot a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve jelzéssel élünk a védőnők és a bölcsőde orvosa felé, valamint a Bács- Kiskun Megyei Pedagógiai Szakszolgálat felé.

A bölcsődéink alapelgondolása a kölcsönös nyitottság, az együttműködés, a bizalom, az őszinte érdeklődés a családok iránt, hiszen ezzel kezdődik a gyermekek megismerése, a bölcsődei nevelés, gondozás megtervezése. Arra törekszünk, hogy a felvételre kerülő

gyermek a koruknak megfelelő, legjobb ellátásban részesüljenek. Ehhez, nélkülözhetetlen a megfelelő végzettséggel és hivatástudattal rendelkező szakemberek munkája, akik a szaktudásukkal és hozzáállásukkal az emberi kiteljesedés alapjait nyújtják a bölcsődeink számára.

Jövőre vonatkozó javaslatok, cél

A bölcsődei ellátás nagy segítség azoknak a családoknak, amelyekben a szülők dolgoznak és három év alatti gyermeket, gyermekeket nevelnek. A lajosmizsei intézményegység 26 fő, a felsőlajosi intézményegység 14 fő gyermek bölcsődei nevelését, gondozását tudja biztosítani.

Lajosmizsén hamarosan egy újabb, két csoportos bölcsőde várja a gyermekeket, melyben 28 fő kisgyermek bölcsődei ellátása valósítható meg.

3.d.) A Fekete István Sportiskolai Általános Iskola Felsőljajosi Tagintézményének beszámolója a gyermekvédelmi tevékenységéről:
(Készítette: Ferenczsné Bíró Katalin – tagintézményvezető /Tóth Hajnalka– gyermekvédelmi felelős)

Helyzetkép:

Iskolánk létszáma 85 fő. Veszélyeztetett tanulónk 1 volt. Hátrányos helyzetű 4 tanulónk, halmozottan hátrányos helyzetű 4 tanulónk. 18 BTMN kategóriába sorolt tanulónk van, 9 gyermek pedig SNI besorolást kapott. A tanulók a határozatok alapján megkapják az előírt, szakemberek által biztosított fejlesztéseket. 2021. novembertől nyugdíjazás miatt az SNI tanulók ellátását csak nem szakszerű helyettesítéssel tudtuk biztosítani. 2022. tavaszán a gyógypedagógiai ellátás ismét rendeződött.

A gyermekeket leginkább veszélyeztető tényezők:

A szülők többségben együttműködők a pedagógusokkal, bátran mernek tanácsokat kérni tőlük, ezeket a tanácsokat meg is fogadják.

2-3 tanuló esetében tapasztalunk szülői elhanyagolást, ami leginkább az iskolai felszerelés és házi feladat hiányában, valamint a reggeli késésekben mutatkozik meg. 1-2 tanuló esetében tapasztaljuk, hogy a szülő nem együttműködő a pedagógussal, a gyermekét az iskola ellen hangolja. Az érintett szülőkkel az osztályfőnök és a tagintézmény vezetője kezdeményezett beszélgetést a gyermek megfelelő fejlődésének biztosítása érdekében.

A jelző rendszer működésének értékelése:

Az évközi jelzőrendszeri megbeszéléseket hasznosnak tartom. 2021-ben 4 szakmaközi megbeszélésen vett részt az iskola képviselője.

Rendőrség vonatkozásában

Szabálysértést vagy bűncselekményt elkövetett 18 év alatti nem volt 2020-ban.

Drog, vagy drognak nem minősülő egyéb szer használatáról nincs tudomásom az iskolás gyermekek körében.

Az oktatási és nevelési intézmény vonatkozásában a hátrányos helyzetben lévő gyermekek érdekében tett lépések:

A hátrányos helyzetű gyermekek 100% - a napközis ellátásban részesül, így napi háromszori

étkezés biztosítva van, ezért az ellátásért 50 %-os térítési díjat fizetnek.

A tankönyvtámogatás rendjéről szóló törvény szerint az arra rászorulóknak ingyenes tankönyveket kapnak.

Szakköreink ingyenesek, így nem zárjuk ki azokat a gyerekeket, akik szeretnék tovább fejleszteni tudásukat, képességeiket, de anyagilag a szülő nem bírja fizetni.

Úszótábort és a nyári napközi ellátást anyagilag segíti Felsőlajos Község Önkormányzata. A nyári napközbeni ellátás azoknak a szülőknek nyújt segítséget, akik a nyári szünetben nem tudják gyermekük felügyeletét biztosítani.

2021-ben a gyerekek Napközi Erzsébet-táborban vehettek részt. Egy jelképes összegért gazdag, változatos, tartalmas programokat és napi ötszöri étkezést tudunk biztosítani számukra

A 2021. június 21-25-ig 24 tanulónk vehetett részt a nyári úszótanfolyamon. Iskolánk Pedagógiai Programjának célkitűzései között szerepel, hogy minden gyermek ismerkedjen meg az úszás alapjaival, lehetőleg 4. osztály végére tanuljon meg úszni. Az idei úszótábor Dabason, a Várdai Fitness Centrumban került megszervezésre. A gyerekeket külön busszal szállítottuk minden nap az oktatás helyszínére. Az úszótábor buszkiöltését 100%-ban az Iskoláért Gyermekéért Alapítvány finanszírozta.

Szeptemberben iskolánk valamennyi tanulója és pedagógusa (86 gyermek és 9 pedagógus) egy élménydús délelőttöt tölthetett a Kecskeméti Vadaskertben. A belépőt és az útiköltséget 100%-ban az Iskoláért Gyermekéért Alapítvány finanszírozta.

A Család-és gyermekjóléti szolgálat által szervezett tartós élelmiszer gyűjtésbe iskolánk is bekapcsolódott. Az osztályfőnökök javaslatai alapján a rászoruló gyermekek családjai tartós élelmiszer csomagot kaptak karácsony előtt.

4.) A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

(Készítette: Rostásné Rapcsák Renáta - Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatal)

2021. évben felügyeleti szerv által végzett intézményi ellenőrzésre nem került sor.

A Lajosmizsei Közös Önkormányzati Hivatalban 2021. évben gyámhatósági, gyermekvédelmi területen szakmai ellenőrzésre szintén nem került sor.

5.) Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok

A jövőre vonatkozó elképzeléseket, javaslatokat a beszámoló elkészítésében résztvevő intézmények, szervek által készített beszámolók részletezik.

6.) A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Beszámoló a Lajosmizsei Rendőrség gyermekjóléti tevékenységéről - Felsőlajos

(Készítette: Becsei Gábor c. r. őrgy.)

A rendőrség munkája során a leginkább a családon belüli erőszak – szülők veszekedése - során jelenlévő gyermekek kerülnek veszélyeztetett helyzetbe, továbbá a fiatalkorú bűnelkövetők, valamint a kiskorú sértettek. Ezen esetekben, írásban teszünk jelzést a szolgálat felé.

A jelzőrendszeri konferenciák, megbeszélések hasznosak az új ismeretanyag elsajátításra, az információ cseréjére, a gyermekek veszélyeztetettségének felmérésére, okának megszüntetésére.

Az iskolában bűnmegelőzési és balesetmegelőzési előadásokat a pandémiára tekintettel nem tartottunk az elektronikusan érkező felhívásokat elektronikus úton továbbítottuk.

A Lajosmizse Rendőrőrsön 2021. évben nem rendeltünk el nyomozást gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmények miatt, illetve nem volt felsőlajosi lakosú gyermekkori és fiatalkori bűnelkövető.

A rendőrség álláspontja szerint a lehetőségekhez mérten igen jól működik a Gyermekjóléti Szolgálat, de továbbiakban is szükségesek az esetmegbeszélések.

A Felsőlajos településen kitűnő a kapcsolat Rendőrség és az önkormányzat között, továbbá nagyon jó kapcsolatot ápol és közös szolgálatot lát el a helyi polgárőrökkel, amely a terület közbiztonságát jelentős mértékben javítja.

A rendőrség részéről javaslat nincs a gyermekvédelemmel kapcsolatban.

7). A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvédelem stb.)

Az Iskoláért, Gyermekekért Alapítvány 2012-ben jött létre a felsőlajosi gyermekek tanulási feltételeiknek javítása, kulturális-szabadidős tevékenységeiknek támogatása céljából. Az alapítvány támogatásával kirándulások, táborok, egyéb szabadidős programok valósulnak meg. Az alapítvány hozzájárul tanulmányi és egyéb versenyek megszervezéséhez is.